

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาคณิตศาสตร์ของ
นิสิตนักศึกษาครู ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและ
กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาครู ได้ผลการวิจัยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร
- ตอนที่ 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
- ตอนที่ 3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม
- ตอนที่ 4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งสุดท้าย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร

เอกสารที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการคิด
และการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาครู ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาตามแนวการวิเคราะห์ของ
ไมส์ และ ฮิวเบอร์แมน ได้แก่ การลดทอนข้อมูล การจัดระเบียบข้อมูล และการลงข้อสรุป
ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ผลการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการคิด

จากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการคิดที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 2 ถ้าพิจารณาตาม
แนวทฤษฎีกลุ่มประมวลผลข้อมูล (Information Processing Theory) โดยเน้นองค์ประกอบหลักก็
จะพบว่าแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นสารสนเทศหรือข้อมูล (Information) และส่วนที่
เป็นกระบวนการจัดกระทำกับข้อมูลหรือส่วนประมวลผลข้อมูล (Processor) จากความคิดนี้จะเห็น
ได้ว่า สิ่งเร้าในรูปแบบต่างๆ จะถูกรับเข้ามาเป็นข้อมูล สมองมมนุษย์จะทำหน้าที่เป็นเครื่อง
ประมวลผลข้อมูล คล้ายการทำงานของคอมพิวเตอร์ นักทฤษฎีกลุ่มนี้เปรียบสมองมมนุษย์เหมือน
เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีระบบทำงานอันสลับซับซ้อน โดยที่สมองมมนุษย์จะมีโปรแกรมต่างๆ
สำหรับจัดกระทำต่อข้อมูลที่รับเข้ามา มีการสร้าง รับ เปลี่ยน เก็บและนำข้อมูลออกมาใช้ เมื่อ
ต้องการ

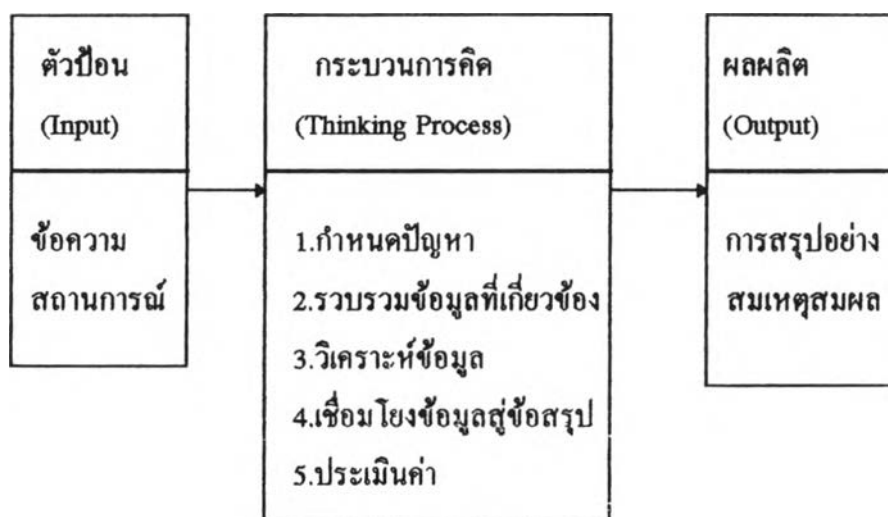
ส่วนแนวคิดของกลุ่มจิตมิติ (Psychometric) พบว่า โครงสร้างของสมองนั้น ประกอบด้วย 3 มิติ คือ มิติด้านเนื้อหา (Content) มิติด้านวิธีการ (Operation) มิติด้านผลผลิต (Product) ซึ่งความสามารถของสมองนั้นสามารถปรากฏได้ ในลักษณะของการปฏิบัติงานตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ สำหรับแนวคิดของกลุ่มทฤษฎีปัญญา (Cognitivism) พบว่า ความสามารถทางสมองของมนุษย์ มีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนาเป็นลำดับ โดยอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นว่า การกระตุ้นให้ได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่แล้ว โดยใช้สิ่งเร้าและวิธีการที่เหมาะสม มีผลทำให้ความสามารถด้านการคิดพัฒนามากขึ้นกว่าเดิมได้ จากข้อสรุปดังกล่าว สามารถประมวลกระบวนการคิดอย่างมีจุดมุ่งหมาย ได้ว่า เริ่มจากข้อมูลเป็นตัวป้อน (Input) แล้วสมองจัดกระทำกับข้อมูล ตามกระบวนการประมวลข่าวสารที่เป็นระบบของกระบวนการทฤษฎีปัญญา (Cognitive) จนได้ผลผลิต (Output) ของการคิด อันได้แก่ การสรุปหรือการปฏิบัติอย่างสมเหตุสมผล ดังแสดงใน แผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 ลักษณะกระบวนการคิด

เมื่อพิจารณากระบวนการคิดที่สรุปได้ จะพบว่า มีความสอดคล้องกับวิธีคิดแบบ โยนิโสมนสการ ซึ่งสามารถใช้และเชื่อมโยงวิธีคิดแบบต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อนำสู่การตัดสินใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โดยกระบวนการคิดแบบโยนิโสมนสการ เริ่มจากการกำหนดปัญหา แล้วพิจารณาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหา ทำให้เกิดการสืบค้นรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์ เชื่อมโยง ประเมินค่า ก่อนที่จะสรุปเป็นการกระทำ ที่เป็นผลจากการคิดนั้น

จากกระบวนการคิดที่สรุปได้ คังแผนภาพที่ 2 เมื่อนำมาประกอบกับผลการสังเคราะห์ กระบวนการคิดแบบโยนิโสมนสการ ผู้วิจัยจึงเสนอ ลักษณะกระบวนการคิด คังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 กระบวนการคิดแบบ โยนิโสมนสการ

จากแผนภาพที่ 2 สามารถอธิบายกระบวนการคิดแบบโยนิโสมนสการได้ว่า ประกอบด้วย กระบวนการต่างๆ ดังนี้

1. การกำหนดปัญหา (วิธีคิดแบบแก้ปัญห) เป็นการทำความเข้าใจกับประเด็นปัญหา ข้อคำถาม ซึ่งต้องอาศัยความสามารถในการพิจารณาข้อมูล หรือสภาพการณ์ที่ปรากฏ เพื่อกำหนด ประเด็นปัญหา ประเด็นหลักที่ควรพิจารณา รวมทั้งการพิจารณาความหมายของคำ หรือความชัดเจนของข้อความด้วย การทำความเข้าใจกับประเด็นปัญหา เป็นกระบวนการสำคัญที่เป็นจุดเริ่มต้นของการคิด เพราะเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลตระหนักว่าปัญหา หรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้น คืออะไร เป็นการกระตุ้นให้บุคคลเริ่มต้นคิด และสืบค้นต่อไป

2. การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย) คือ การพิจารณาถึงสาเหตุ และส่วนประกอบที่ทำให้เกิดปัญหา ซึ่งต้องอาศัยความสามารถในการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ การสังเกตทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งการดึงข้อมูลจากประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ หรืออาจทำได้โดย การหาความสัมพันธ์ การตั้งคำถาม แล้วหาคำตอบก็ได้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล (วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ) เป็นการแยกแยะ ความแตกต่างของข้อมูลที่มีอยู่ว่า เป็นข้อมูลประเภทใด ข้อมูลใดเป็นข้อคิดเห็น ข้อมูลใดเป็นข้อเท็จจริง เป็นคุณค่าแท้ หรือคุณค่าเทียม (วิธีคิดแบบคุณค่าแท้ และคุณค่าเทียม) และจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล ซึ่งต้องอาศัยความสามารถในการพิจารณาแยกแยะความแตกต่างของข้อมูล การตีความข้อมูล การสังเคราะห์ และการระบุข้อสันนิษฐานเบื้องต้น

4. การเชื่อมโยงข้อมูลสู่ข้อสรุป (วิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์) เป็นการนำข้อมูลที่แยกแยะแล้วมาพิจารณาเชื่อมโยง หาความสัมพันธ์ เพื่อกำหนดแนวทางว่าข้อสรุปที่น่าจะเป็นไปได้จากข้อมูลที่ปรากฏนั้น สามารถเป็นไปได้ในแนวทางหรือหลักการใดได้บ้าง เพื่อที่จะได้พิจารณาเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อไป

5. การประเมินค่า (วิธีคิดแบบคุณโทษ และทางออก) เมื่อสามารถเชื่อมโยงข้อมูลสู่ข้อสรุปได้แล้ว ก่อนที่จะมีการปฏิบัติ หรือการกระทำสนองตอบต่อข้อสรุปนั้น ต้องมีการประเมินคุณค่า ในแง่คุณประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นตามมา การคิดประเมินค่าเป็นพื้นฐานสำคัญของการตัดสินใจที่ถูกต้อง ซึ่ง สุมณ อมรวิวัฒน์ (2531) ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการประเมินค่า ดังนี้

5.1 ประเมินค่าของความดีงามตามหลักศาสนาและศีลธรรม

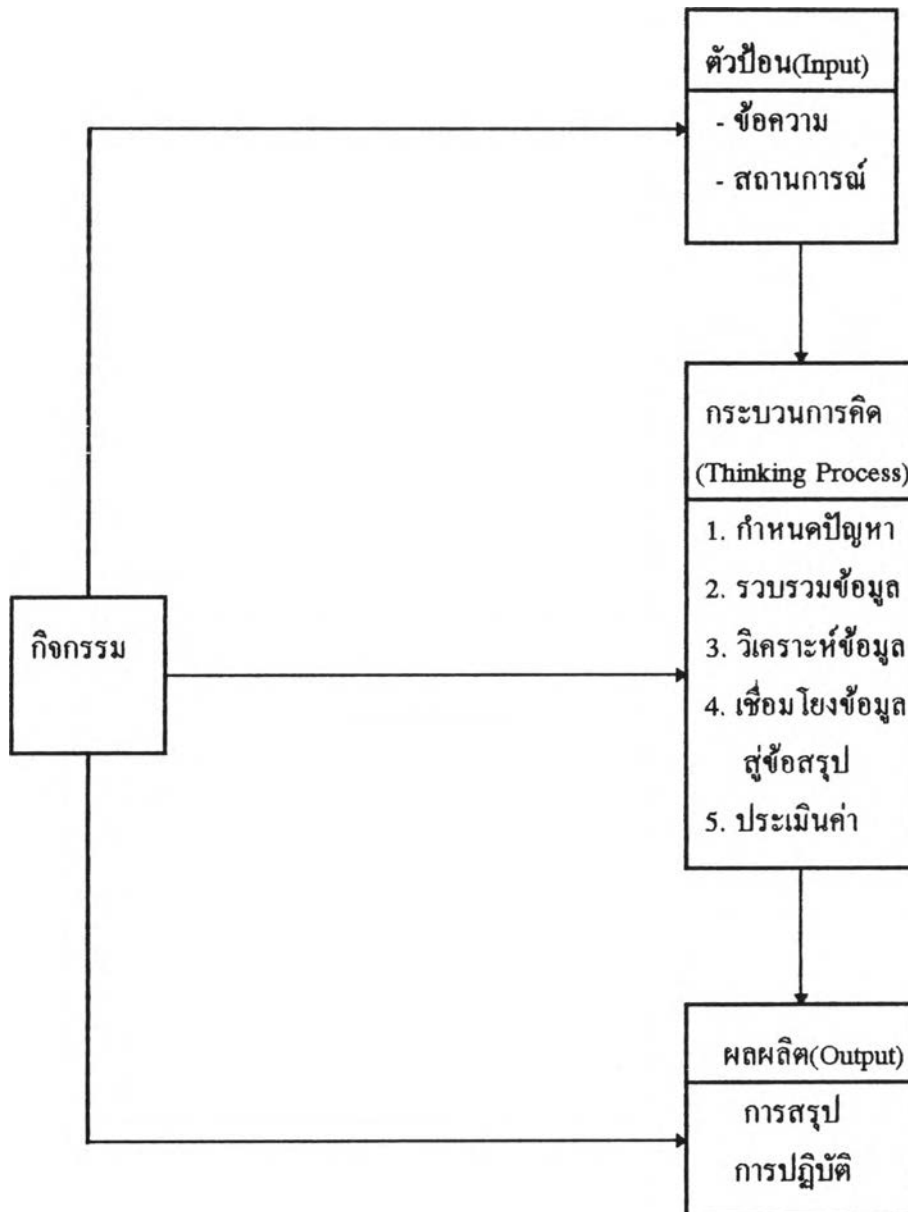
5.2 ประเมินค่าของความเหมาะสมตามหลักค่านิยมของบุคคล และกลุ่มชนในยุคสมัยนั้น หรือสังคมนั้น

5.3 ประเมินค่าของความสูงส่งตามหลักของวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีดำรงชีวิต

5.4 ประเมินค่าของความถูกต้อง ตามหลักของกฎหมาย เมื่อบุคคลได้ประเมินค่าข้อสรุปต่างๆ แล้ว ย่อมสามารถตัดสินใจเลือกทางออกที่เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นได้ในที่สุด

จากลักษณะกระบวนการคิดที่ได้แสดงในแผนภาพที่ 2 นี้ให้ เห็นว่าการพัฒนาการคิดนั้น ต้องอาศัยประสบการณ์และกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดอย่างถูกต้อง กล่าวคือ กิจกรรมนั้นๆ จะต้องมีองค์ประกอบ หรือขั้นตอนการทำกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับลักษณะกระบวนการคิดอันได้แก่ สิ่งที่เป็นตัวป้อนทั้งที่เป็นข้อความหรือสถานการณ์ ซึ่งทำให้ผู้ที่ทำกิจกรรมนั้นต้องแสวงหาคำตอบที่เหมาะสมมากที่สุด และในขั้นนี้เองผู้ทำกิจกรรมต้องใช้กระบวนการคิดเพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องการ ดังนั้นการพัฒนาการคิดโดยใช้กิจกรรมจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ใช้องค์ประกอบดังกล่าวเป็นกรอบในการพิจารณากิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ดังแสดงในแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 กรอบในการพิจารณากิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาครู

1. ประเภทของกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถาบันผลิตครู สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ
  - 1.1 กิจกรรมด้านวิชาการ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในด้านนี้เพื่อแสวงหาความรู้ด้านวิชาการรวมทั้งการแสดงผลงานความก้าวหน้าทางวิชาการ ตามสาขาที่นิสิตนักศึกษาได้เรียนมา
  - 1.2 กิจกรรมด้านกีฬา เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมสุขภาพพลานามัยของผู้เล่น และใช้ในการแข่งขันเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ฉันมิตร ความมีน้ำใจนักกีฬาทั้งผู้เล่นและผู้ชม
  - 1.3 ด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริม เผยแพร่ และรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม
  - 1.4 กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้ตระหนักในภาระหน้าที่และความรับผิดชอบ ที่ต้องมีต่อสังคมอันจะเกิดประโยชน์ต่อสังคม ตลอดจนการฝึกฝนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการที่จะนำความรู้ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น
2. การบริหารงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาครู
  - 2.1 การบริหารงานกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา เน้นให้มีคณะกรรมการบริหาร และสถานศึกษา โดยมีนายกหรือประธานคณะกรรมการเป็นนักศึกษาชั้นปีที่สี่ ได้มาจากเลือกตั้งทั่วไป
  - 2.2 ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการบริหารกิจกรรมนักศึกษา ได้แก่
    - 2.2.1 บุคลากรที่มีคุณภาพ และมีประสบการณ์ในงานทางด้านกิจกรรมนักศึกษา
    - 2.2.2 การสนับสนุนการเงินที่เพียงพอ
    - 2.2.3 ความเป็นอิสระในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์
    - 2.2.4 การจัดให้มีตารางเวลาทำกิจกรรมร่วมกัน
3. ปัญหาและอุปสรรคของการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาครู
  - 3.1 นักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา
  - 3.2 อาจารย์ไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา
  - 3.3 การประเมินผลกิจกรรมไม่เหมาะสมและไม่มีการนำเอาผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงกิจกรรมนักศึกษา
  - 3.4 สถาบันรับโครงการกิจกรรมต่างๆ โดยที่อาจารย์และนักศึกษาไม่เข้าใจหน้าที่อย่างแท้จริง
  - 3.5 สถาบันไม่แน่ใจในวิถีทางประชาธิปไตยขาดความเชื่อในความสามารถของนักศึกษาในการวางแผนการ ตัดสินใจและความรับผิดชอบ

3.6 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาในขอบเขตจำกัดมากเพราะมีระเบียบกฎเกณฑ์ไม่เปิดโอกาสทั่วไป

3.7 กิจกรรมต่าง ๆ เป็นเรื่องการแข่งขันมากเกินไป

3.8 กิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับหลักสูตร

3.9 ขาดการประเมินผลในแง่ความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายพื้นฐาน

3.10 สถาบันศึกษาคณะครูไม่มีการเตรียมอาจารย์ใหม่ในการจะไปรับผิดชอบกิจกรรมนักศึกษา

3.11 อาจารย์ที่รับผิดชอบ ไม่ได้รับความสนใจในการพิจารณาชั่วโมงการทำงาน

อนึ่ง จากการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาคณะครูเป็นเรื่องใหม่ สถาบันผลิตครูทั้ง 10 แห่ง จึงยังไม่มีเอกสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมดังกล่าวโดยตรง ประกอบกับ การที่ผู้ทรงคุณวุฒิไม่สามารถจัดหาเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาคณะครูให้กับผู้วิจัยได้ เนื่องจากในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ผ่านมาไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเอกสารไว้เป็นหลักฐานในการค้นคว้าหรืออ้างอิง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาคณะครูในครั้งนี้ จึงมาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังที่ได้แสดงไปแล้วเท่านั้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาคณะครู ในเขตกรุงเทพมหานครฯ จำนวน 54 ท่าน ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาคณะครู ดังแสดงในตารางที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในเรื่องของปัญหา/อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาคณะครู ดังแสดงในตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาคู ด้านประเภทของกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิด

ประเภทของกิจกรรม	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่กล่าวถึง
1. กิจกรรมอาสาพัฒนาชนบท	24
2. กิจกรรม โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	1
3. การเชียร์กีฬา	15
4. กิจกรรมวันเด็ก	2
5. กิจกรรมวันลอยกระทง	5
6. กิจกรรมวันไหว้ครู	1
7. กิจกรรมประกวดเขียนพจนานุกรม	2
8. การประกวดเรียงความ	1
9. การประกวดแต่งกลอน	1
10. การประกวดคำขวัญ	2
11. การประดิษฐ์สื่อการสอน	13
12. กิจกรรมชมรมสื่อสัญจร/ทัศนศึกษา	4
13. การสัมมนา	25
14. การจัดนิทรรศการทางวิชาการ	14
15. การวางแผนการเล่นกีฬา	12
16. เกมนักสืบ	8
17. หมากรุก	10
18. หมากรอก	10
19. บริคซ์	8
20. การไต่เวที	11
21. กิจกรรมฟังธรรม / สนทนาธรรมกับผู้รู้	4
22. การวิเคราะห์วิจารณ์ข่าว เพลง หรือภาพยนตร์	2
23. การตั้งบริษัทจำลอง / โรงเรียนจำลอง	4
24. เกมในคอมพิวเตอร์	3

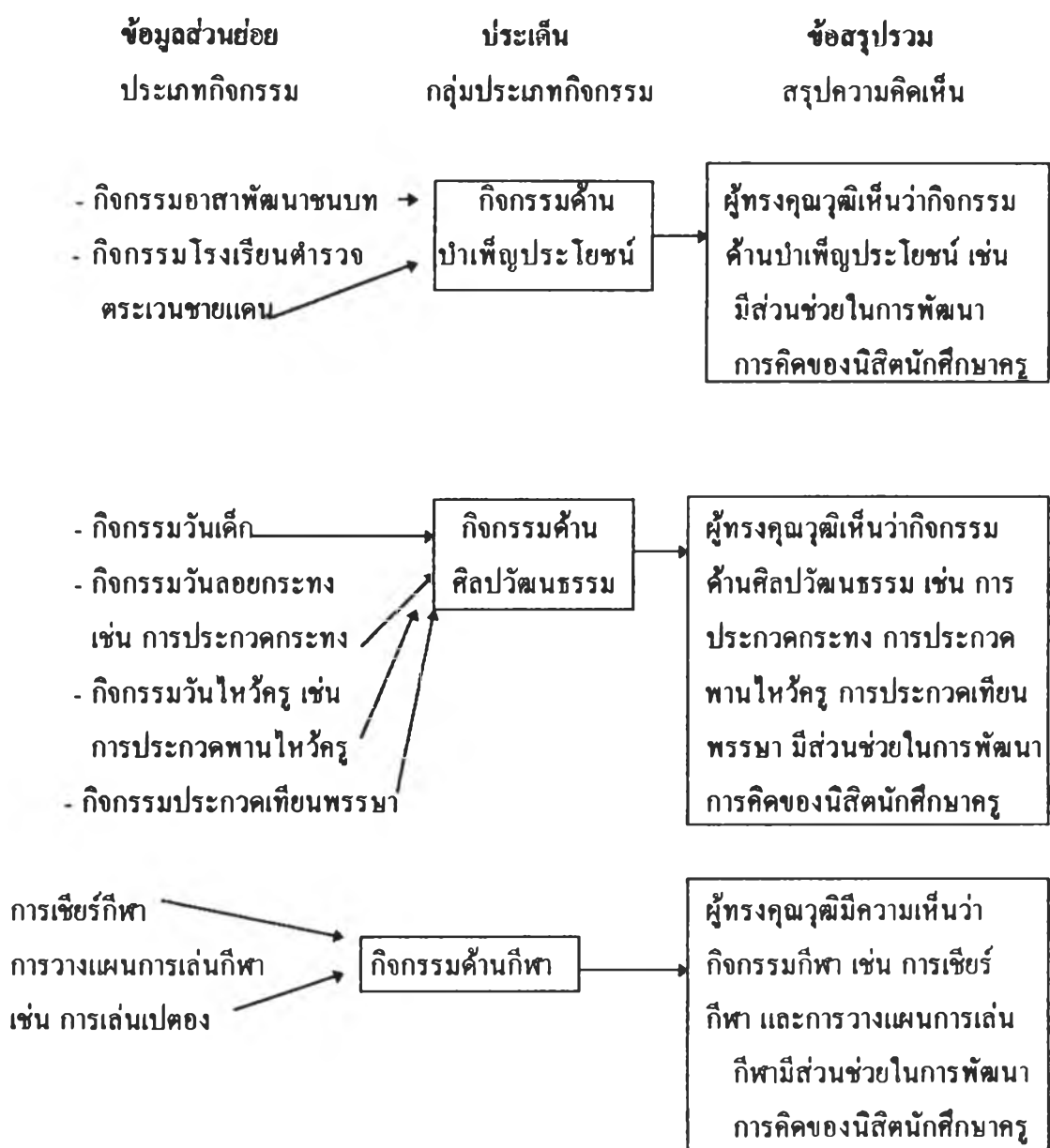
จากตารางที่ 1 พบว่า ประเภทของกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิดมีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดนิสิตนักศึกษาคู กล่าวถึงมากที่สุดจำนวน 25 คนจาก 54 คน ประเภทของกิจกรรมที่กล่าว

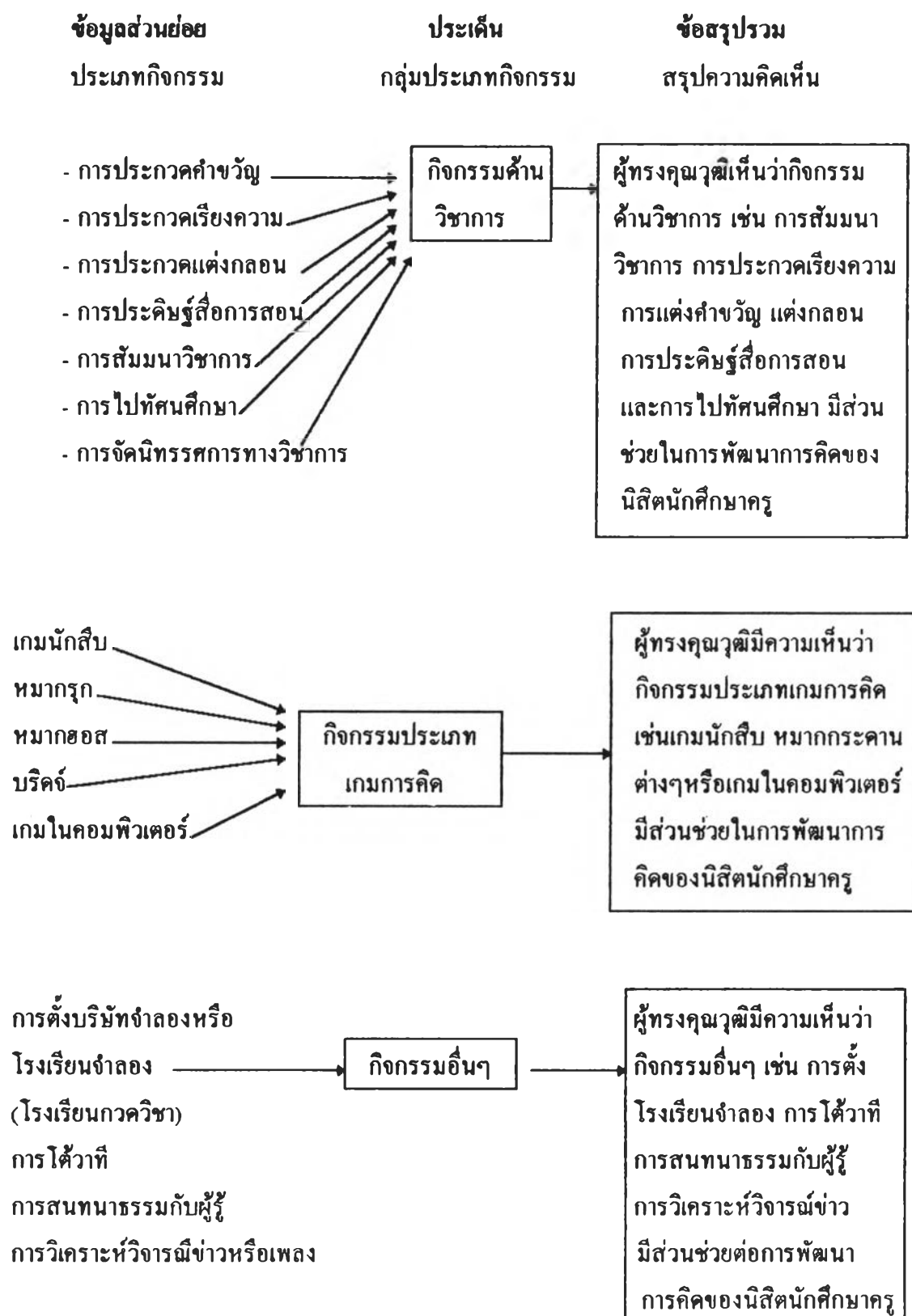
ถึงมากที่สุดคือ การสัมมนาวิชาการ รองลงมาคือกิจกรรมอาสาพัฒนาชนบท ซึ่งมีผู้กล่าวถึง 24 คน นอกจากนั้นมี 7 ข้อที่มีผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวถึงระหว่าง 10-35 คน และต่ำกว่า 10 คน จำนวน 15 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของ นิสิตนักศึกษาครูในด้านประเภทของกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิดจากตารางที่ 1 ผู้วิจัยได้นำมา วิเคราะห์แบบอุปนัยเพื่อจัดกลุ่มประเภทของกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาครู ดังแสดงในแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 สรุปข้อมูลรวมในด้านประเภทของกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาครู

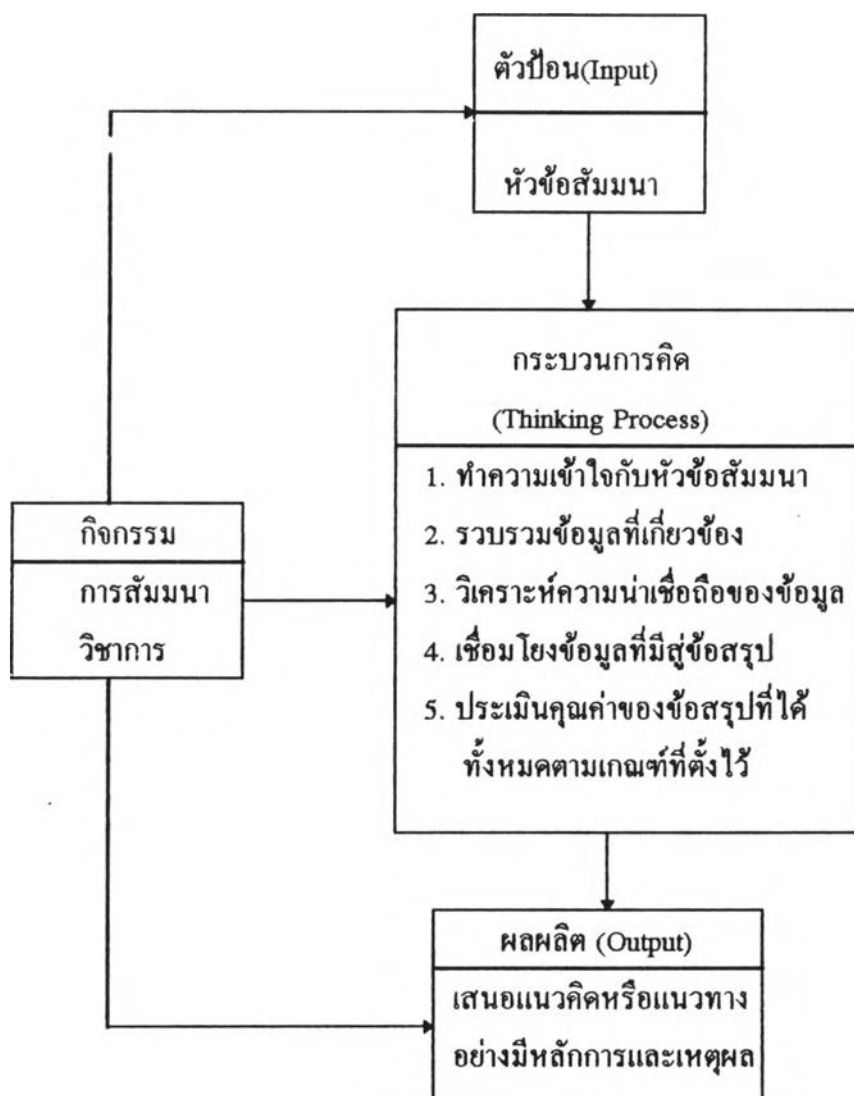
แผนภาพที่ 5 (ต่อ)

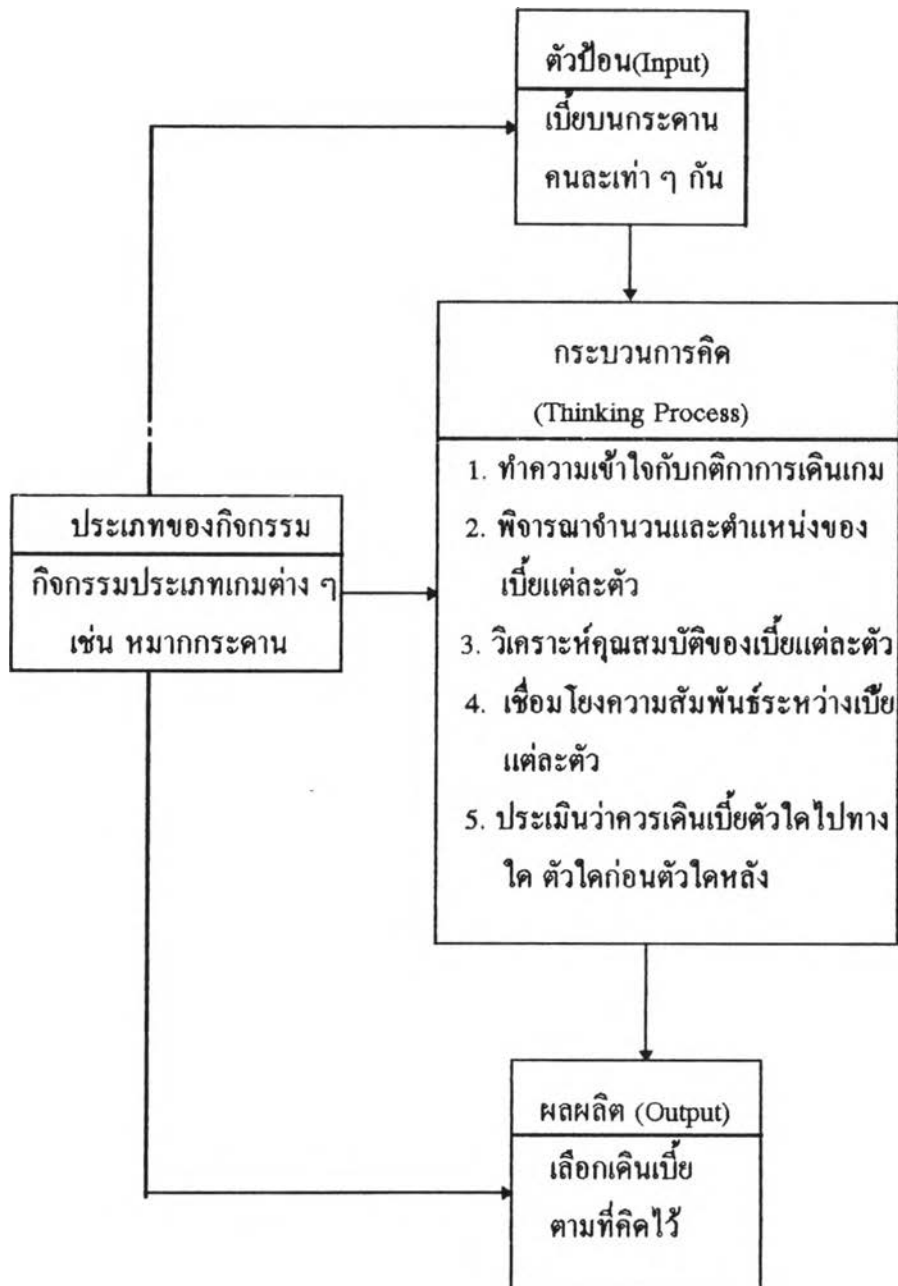
จากแผนภาพที่ 5 พบว่า ประเภทของกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาครู แบ่งได้เป็น 6 กลุ่ม คือ กิจกรรมด้านปาฐกถาพิเศษ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมด้าน กีฬา กิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมประเภทเกมการคิด กิจกรรมอื่นๆ ได้แก่ การตั้งโรงเรียน จำลอง การได้เวที การสนทนาธรรมกับผู้รู้ และการวิเคราะห์วิจารณ์ข่าวหรือเพลงต่างๆ

ข้อมูลที่ได้จากการสรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัด กิจกรรมของนิสิตนักศึกษาครูในด้านประเภทของกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิด ผู้วิจัยได้นำมา วิเคราะห์องค์ประกอบของกิจกรรมในด้านการส่งเสริมกระบวนการคิด ตามกรอบแนวคิดแบบ โยนิโสมนสติกการ ดังแสดงในแผนภาพที่ 6

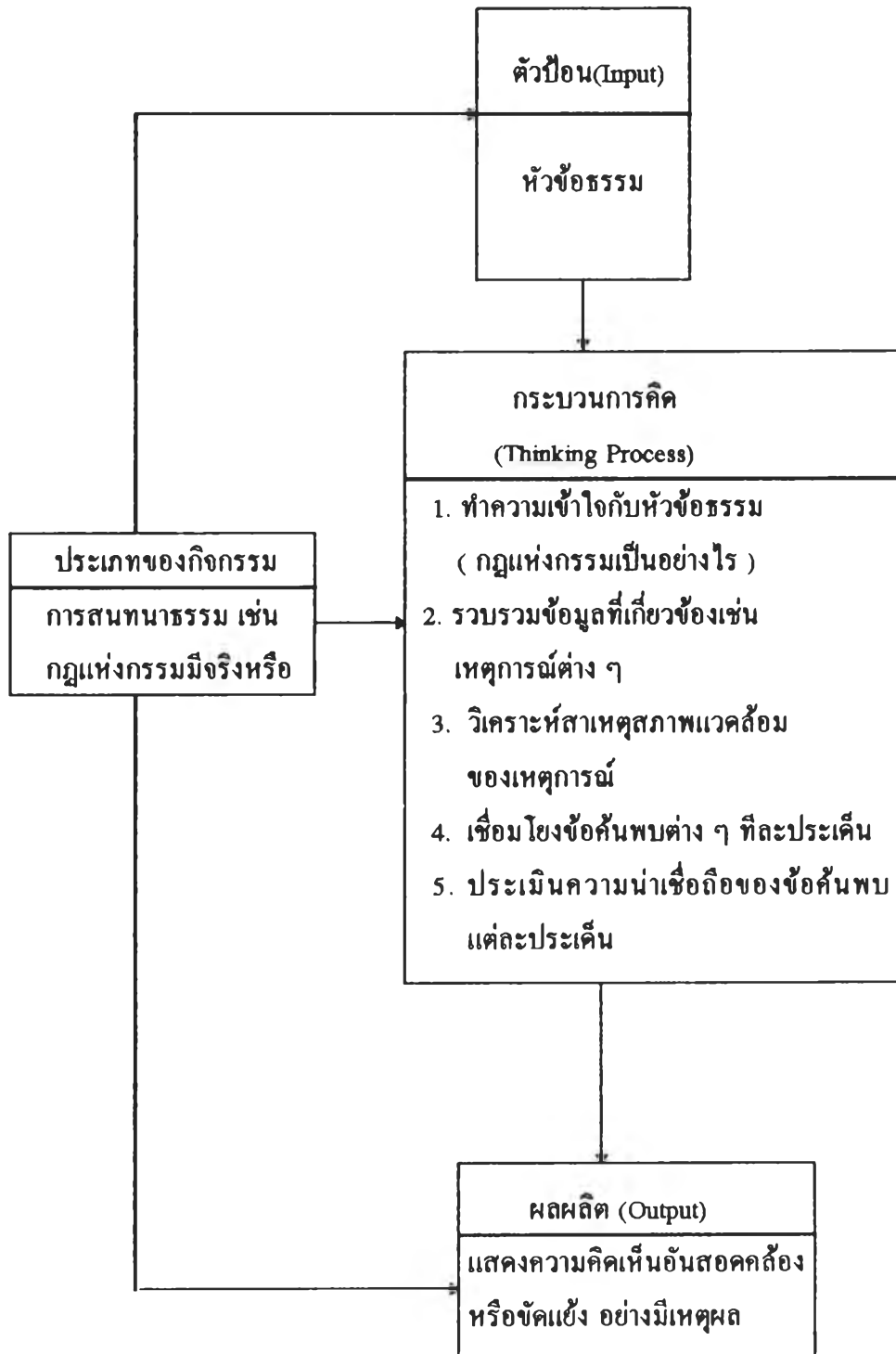
แผนภาพที่ 6 ผลการวิเคราะห์ประเภทกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาครู ตามกรอบแนวคิดแบบโยนิโสมนสติกการ

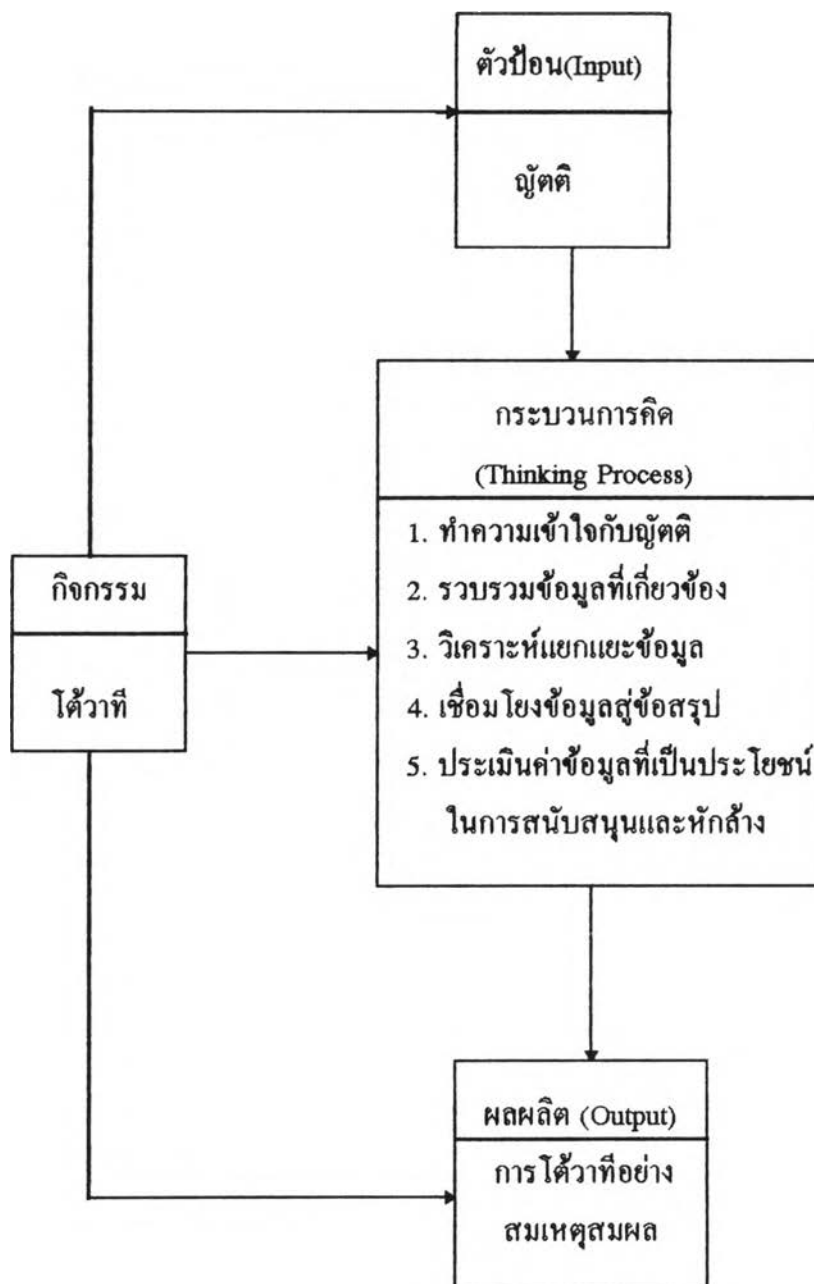
แผนภาพที่ 6 (ต่อ)

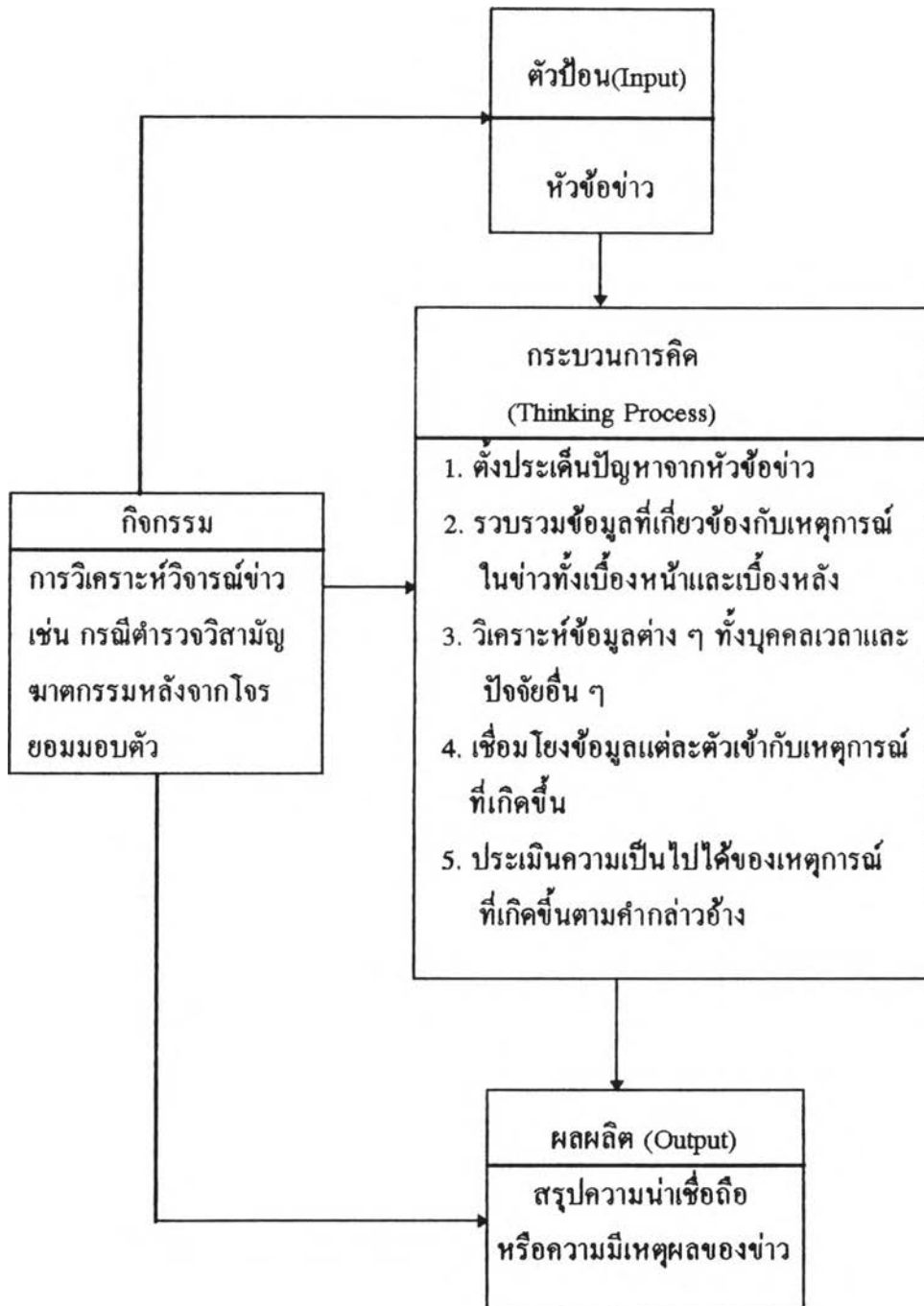
แผนภาพที่ 6 (ต่อ)

แผนภาพที่ 6 (ต่อ)

แผนภาพที่ 6 (ต่อ)

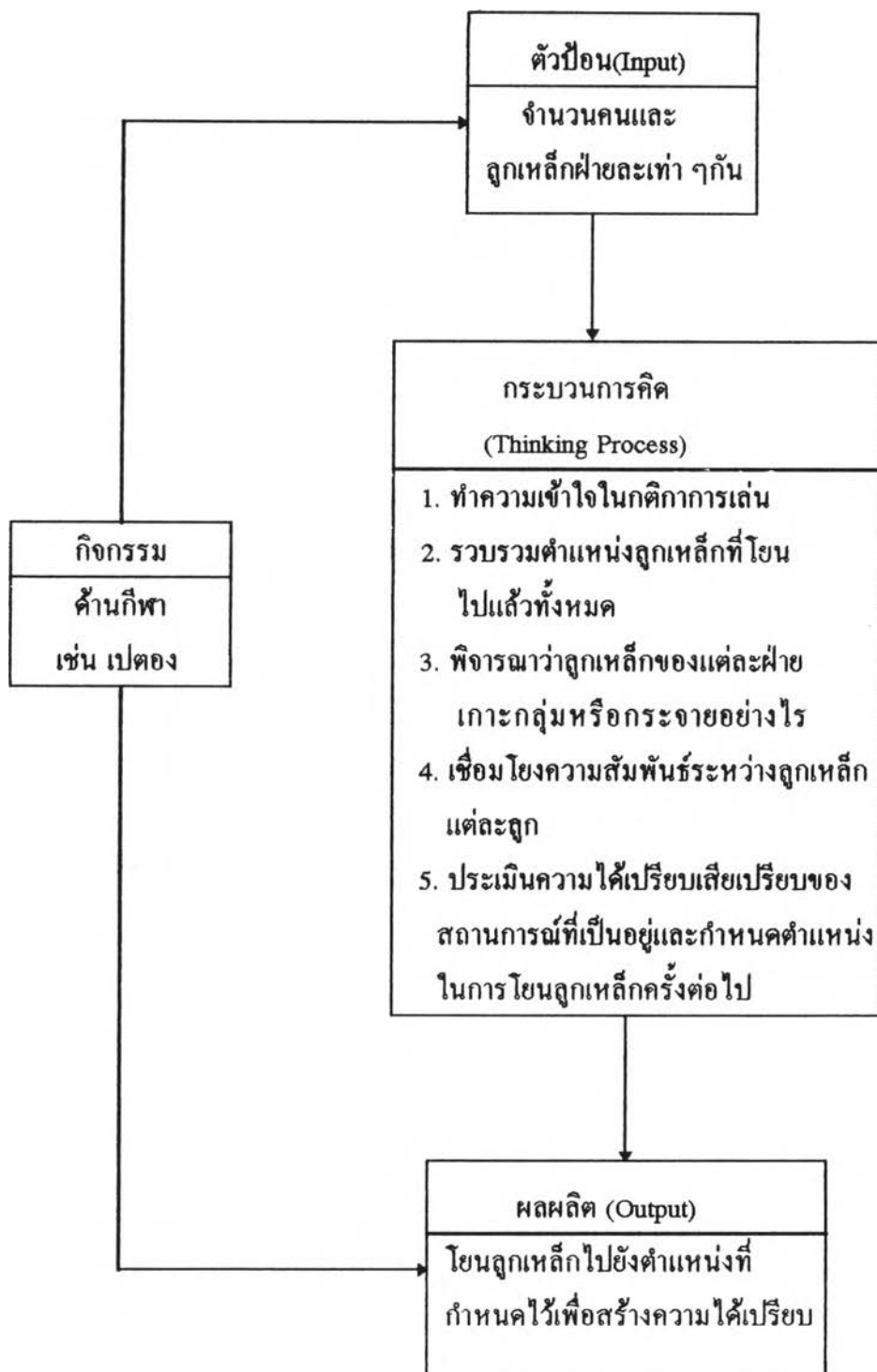

แผนภาพที่ 6 (ต่อ)

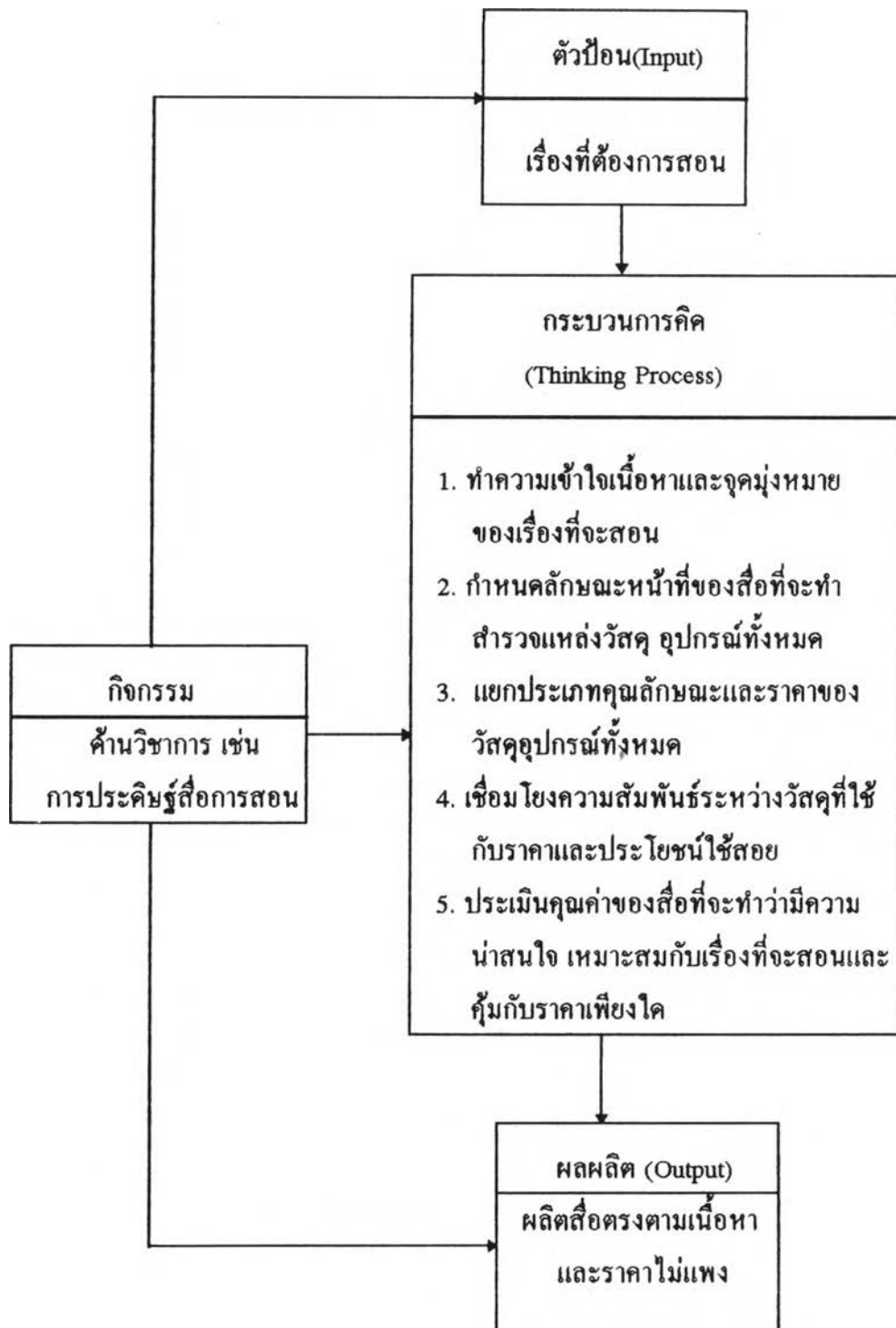

แผนภาพที่ 6 (ต่อ)

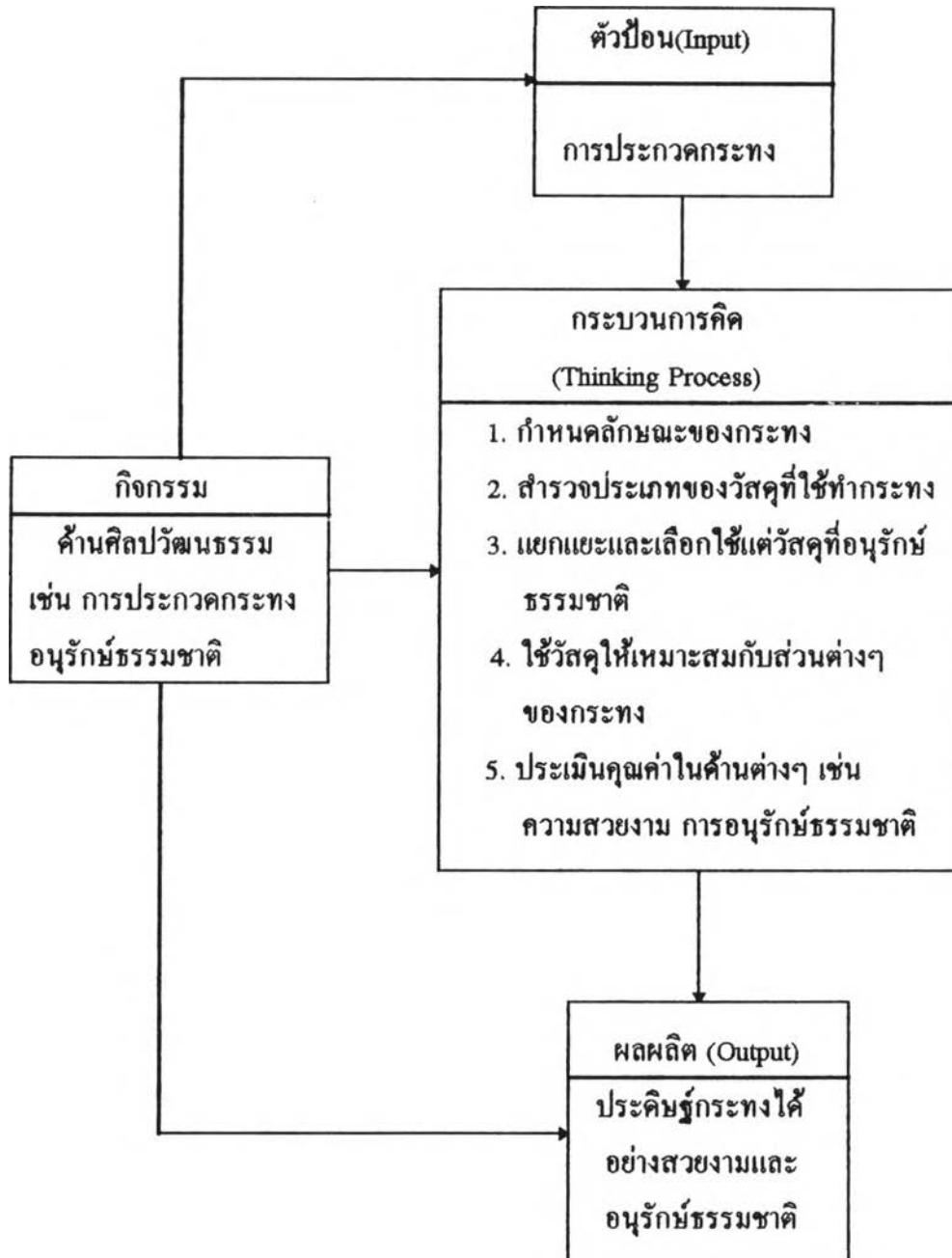
แผนภาพที่ 6 (ต่อ)

แผนภาพที่ 6 (ต่อ)

แผนภาพที่ 6 (ต่อ)

จากแผนภาพที่ 6 พบว่า ประเภทของกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดของนิสิตศึกษาศาสตร์สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มที่เน้นความสามารถทางการคิดเป็นส่วนสำคัญของการร่วมกิจกรรมได้แก่ กิจกรรมประเภทเกมการคิด เช่น หมากระดานต่างๆ การสัมมนาวิชาการ การสนทนาธรรมกับผู้รู้ การได้วาที การวิเคราะห์ข่าวหรือเพลง และการจัดตั้งโรงเรียนจำลอง ส่วนอีกกลุ่มคือ กลุ่มที่ต้องใช้ความสามารถหรือทักษะด้านอื่นๆ ควบคู่กับความสามารถทางการคิดได้แก่ กิจกรรมด้านกีฬา ซึ่งต้องใช้ทักษะและความชำนาญทางร่างกายเป็นส่วนประกอบสำคัญ ควบคู่กับความสามารถทางการคิดวางแผน กิจกรรมด้านวิชาการซึ่งต้องใช้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาการควบคู่กับความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมด้านปาเท็ญประโยชน์ซึ่งต้องใช้ทั้งกำลังกายและกำลังใจควบคู่กับความสามารถทางการคิดแก้ปัญหา และกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมซึ่งต้องใช้ทักษะฝีมือในการประดิษฐ์ควบคู่กับความคิดสร้างสรรค์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในเรื่องของปัญหา/อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาครู ดังแสดงในตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของ นิสิตนักศึกษาครูเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิด

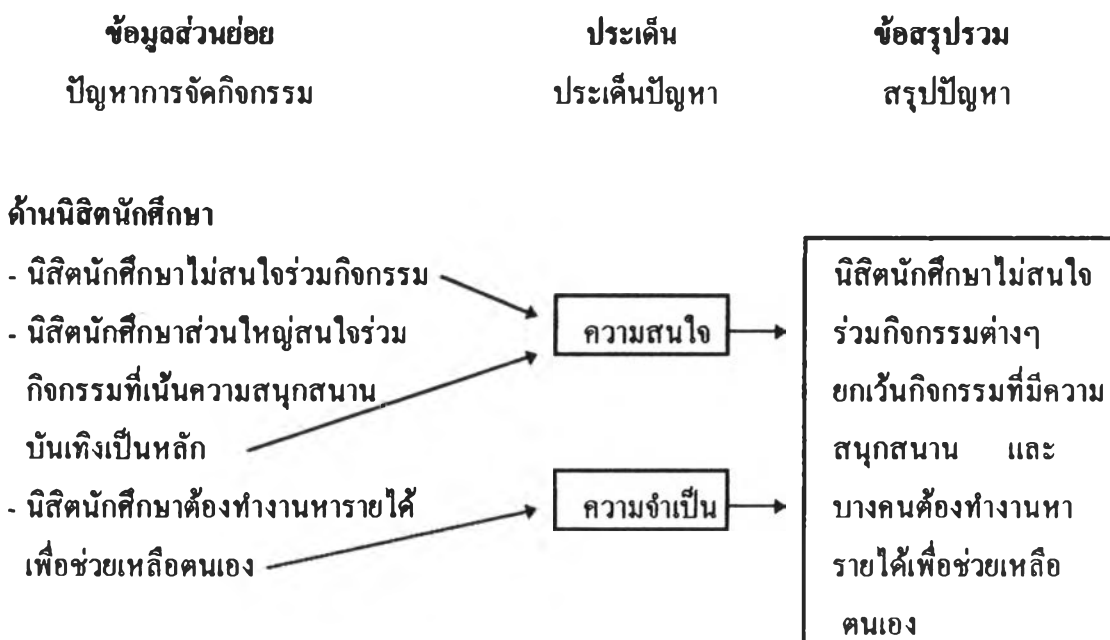
ข้อความ	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่กล่าวถึง
1 นิสิตนักศึกษาไม่สนใจร่วมกิจกรรม	18
2 นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่สนใจร่วมกิจกรรม ที่เน้นความสนุกสนานบันเทิงเป็นหลัก	42
3 นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงออก	11
4 นิสิตนักศึกษาต้องทำงานหารายได้เพื่อช่วยเหลือตนเอง	7
5 นิสิตนักศึกษาถูกจำกัดความคิดริเริ่มในการทำกิจกรรมต่างๆ	2
6 นิสิตนักศึกษาไม่ได้รับความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ และอุปกรณ์ต่างๆ	35
7 เวลาที่จัดกิจกรรมตรงกับช่วงเวลาที่นิสิตนักศึกษาไม่ว่าง	23
8 อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่สนใจการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม	12
9 บุคลากรในฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาที่จะทำงานร่วมกับ นิสิตศึกษามีไม่เพียงพอ	31
10 งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมนิสิตศึกษามีน้อย	41
11 สถาบันไม่มีสถานที่ทำงานให้กับคณะกรรมการนิสิตนักศึกษา	20
12 สภาพแวดล้อมของสถาบันไม่เอื้อต่อบรรยากาศ ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิด	9
13 การประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมไม่ดีพอ	41

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหา/อุปสรรคของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิด มี ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาครู กล่าวถึงมากที่สุดจำนวน 42 คน จาก 54 คน ปัญหาอุปสรรคของการจัดกิจกรรมที่กล่าวถึงมากที่สุดคือ นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ สนใจร่วมกิจกรรมที่เน้นความสนุกสนานบันเทิงเป็นหลัก รองลงมา คือ งบประมาณที่ใช้ในการ

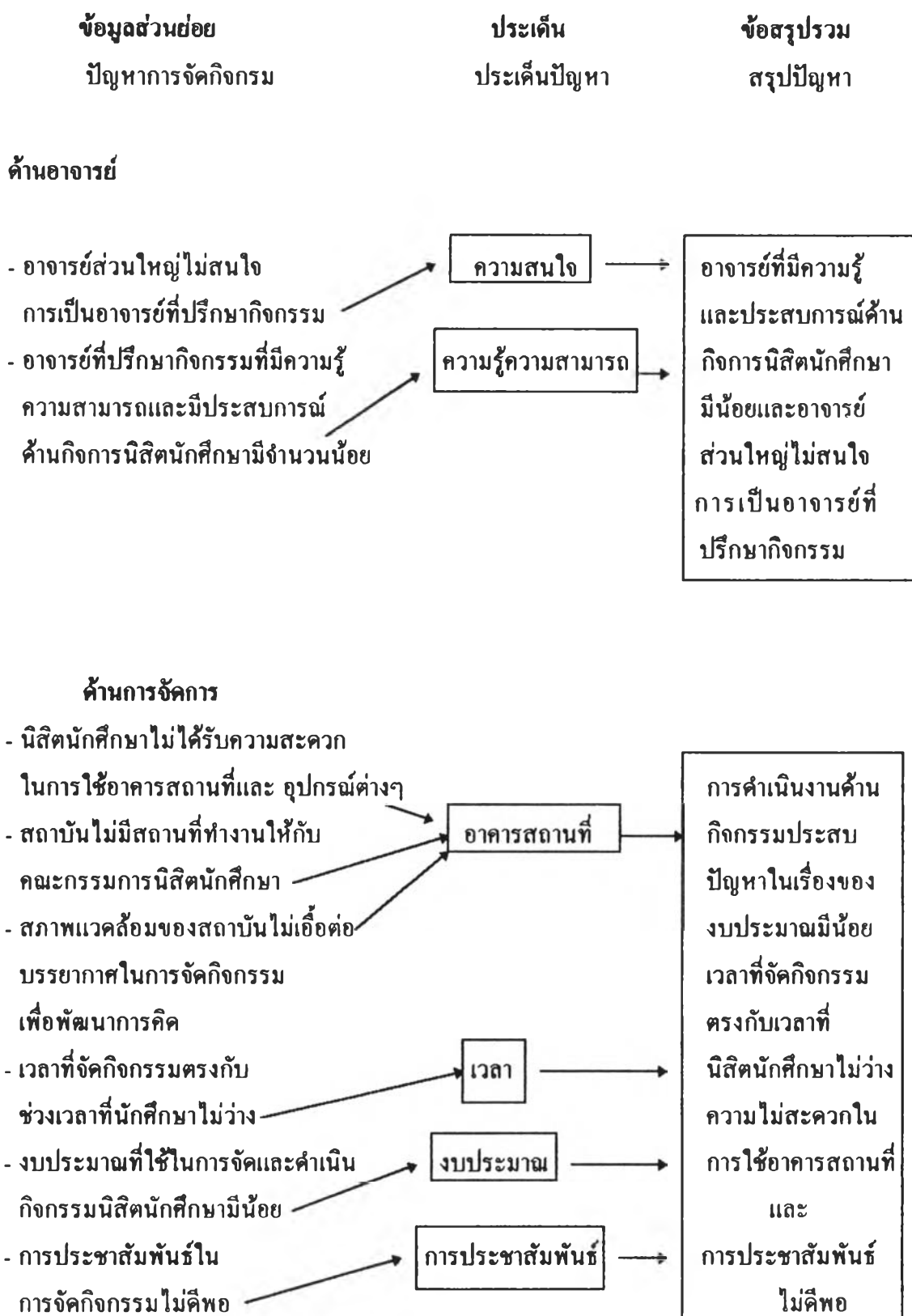
จัดและดำเนินกิจกรรมนิสิตนักศึกษาไม่น้อย ซึ่งมีผู้กล่าวถึง จำนวน 41 คน นอกจากนั้นมี 8 ข้อ ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวถึงระหว่าง 10-35 คน และต่ำกว่า 10 คน จำนวน 4 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาครู ในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาดารางที่ 2 ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์แบบอุปนัย เพื่อสรุปประเด็นปัญหาของการจัดกิจกรรม ดังแสดงในแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 สรุปข้อมูลรวมในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษานิสิตนักศึกษาครู

แผนภาพที่ 7 (ต่อ)

ตารางที่ 3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม
ของนิสิตนักศึกษาครูเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิด

ข้อความ	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่กล่าวถึง
1 จัดให้ข้อมูลด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในวันปฐมนิเทศ	14
2 บังคับให้นิสิตนักศึกษาทุกคนลงทะเบียนการร่วม กิจกรรมทุกภาคการศึกษาโดยไม่ถือเป็นหน่วยกิตของการเรียน	4
3 บังคับให้นิสิตนักศึกษา เฉพาะชั้นปีที่1 ลงทะเบียนการร่วม กิจกรรมเพื่อปลูกฝังให้รู้จัก และสนใจการร่วมกิจกรรม	2
4 จัดกิจกรรมให้มีความหลากหลาย โดยให้แต่ละกิจกรรม มีทั้งความสนุกสนานและพัฒนาการคิด	13
5 จัดกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อยๆ เพื่อลดความประหม่า และ ให้มีความกล้ามากขึ้น	4
6 จัดกิจกรรมในช่วงเวลาว่าง เช่น วันหยุดหรือหลังจากเลิกเรียน	5
7 สถาบันจัดตารางเรียนให้นิสิตนักศึกษามีเวลาว่างตรงกัน	11
8 ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีรายได้จากการร่วมกิจกรรม	3
9 สถาบันอำนวยความสะดวกให้นิสิตนักศึกษาสามารถ ใช้อาคารสถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเต็มที่	15
10 จัดอบรมสัมมนาให้ความรู้กับอาจารย์ฝ่ายกิจการ นิสิตนักศึกษา	6
11 การรับอาจารย์ใหม่ควรพิจารณาทั้งความสามารถด้านวิชาการ และประสบการณ์ทางด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	7
12 พิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษให้กับ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม	8
13 จัดงบประมาณค่าล่วงเวลาให้กับอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม	3
14 กำหนดให้งานด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นภาระงานของ อาจารย์ทุกท่าน	14
15 สถาบันเพิ่มบุคลากรในฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา	11

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่กล่าวถึง
16 สถาบันจัดกองทุนสนับสนุนการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	12
17 สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาหารายได้มาเสริมเพิ่มจากงบประมาณที่ได้รับจากสถาบัน	20
18 สถาบันจัดสถานที่อย่างเป็นทางการเป็นส่วนให้กับคณะกรรมการนิสิตนักศึกษา	13
19 ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย เช่น การเชิญวิทยากรที่มีชื่อเสียงมาพูดเชิญชวน	11

จากตารางที่ 3 พบว่า การแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิด มีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาคู กล่าวถึงมากที่สุด 20 คน จาก 54 คน ซึ่งการแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมที่กล่าวถึงมากที่สุดคือ สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาหารายได้มาเสริมเพิ่มจากงบประมาณที่จะได้รับจากสถาบัน รองลงมาคือ สถาบันอำนวยความสะดวกให้นิสิตนักศึกษาสามารถใช้อาคารสถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเต็มที่ ซึ่งมีผู้กล่าวถึง 15 คน นอกจากนั้นมี 7 ข้อ ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวถึง ระหว่าง 11-14 คน และต่ำกว่า 11 คน จำนวน 10 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาครู ในเรื่องเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดจากตารางที่ 3 ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์แบบอุปนัย เพื่อสรุปประเด็นการแก้ไขปัญหการจัดกิจกรรม ดังแสดงในแผนภาพที่ 8

แผนภาพที่ 8 สรุปข้อมูลรวมในเรื่องเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิด

ข้อมูลส่วนย่อย

ประเด็น

ข้อสรุปรวม

ด้านนิสิตนักศึกษา

- จัดให้ข้อมูลด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในวันปฐมนิเทศ
- จัดกิจกรรมให้มีความหลากหลาย โดยให้แต่ละกิจกรรมมีทั้งความสนุกสนาน และพัฒนาการคิด
- ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีรายได้จากการร่วมกิจกรรม

- บังคับให้นิสิตนักศึกษทุกคนลงทะเบียนการร่วมกิจกรรมทุกภาคการศึกษา โดยไม่ถือเป็นหน่วยกิตของการเรียน
- บังคับให้นิสิตนักศึกษา เฉพาะชั้นปีที่ 1 ลงทะเบียนการร่วมกิจกรรมเพื่อปลูกฝังให้รู้จัก และสนใจการร่วมกิจกรรม

การสร้าง
แรงจูงใจ

การบังคับ

สถาบันแก้ไขปัญหาด้านนิสิตนักศึกษาด้วยการสร้างแรงจูงใจต่างๆ และการบังคับให้ลงทะเบียนการร่วมกิจกรรม

แผนภาพที่ 8 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนย่อย

ประเด็น

ข้อสรุปรวม

ด้านอาจารย์

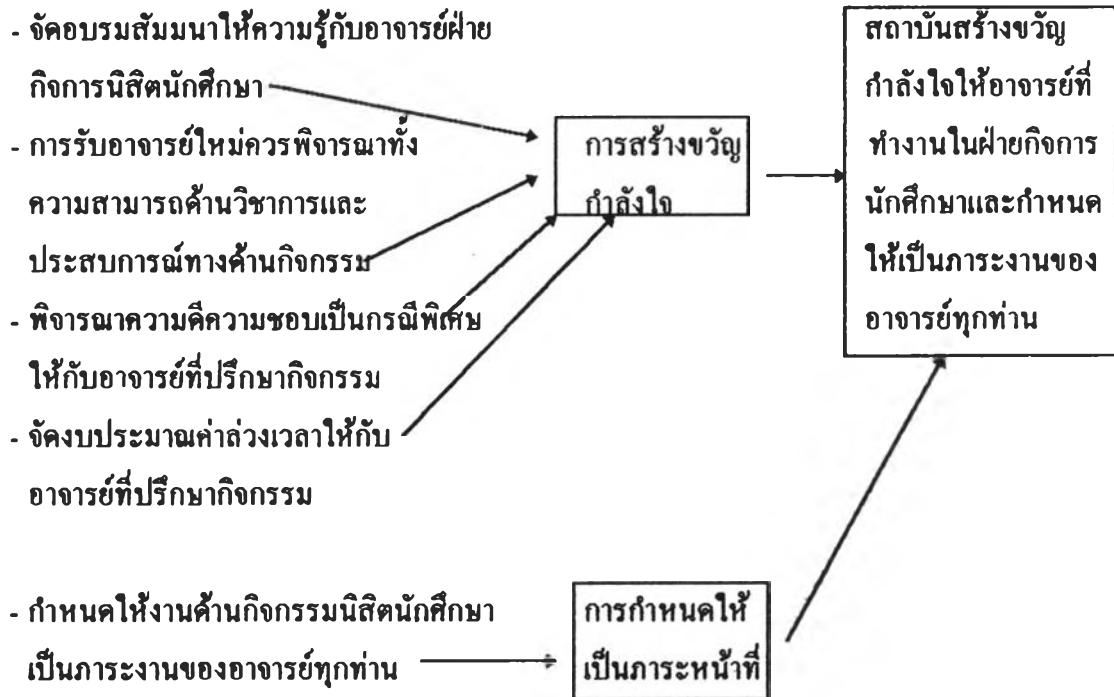
- จัดอบรมสัมมนาให้ความรู้กับอาจารย์ฝ่าย
กิจการนิสิตนักศึกษา
- การรับอาจารย์ใหม่ควรพิจารณาทั้ง
ความสามารถด้านวิชาการและ
ประสบการณ์ทางด้านกิจกรรม
- พิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ
ให้กับอาจารย์ที่ปรึกษากรรมการ
- จัดงบประมาณค่าล่วงเวลาให้กับ
อาจารย์ที่ปรึกษากรรมการ

- กำหนดให้งานด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
เป็นภาระงานของอาจารย์ทุกท่าน

การสร้างขวัญ
กำลังใจ

การกำหนดให้
เป็นภาระหน้าที่

สถาบันสร้างขวัญ
กำลังใจให้อาจารย์ที่
ทำงานในฝ่ายกิจการ
นักศึกษาและกำหนด
ให้เป็นภาระงานของ
อาจารย์ทุกท่าน

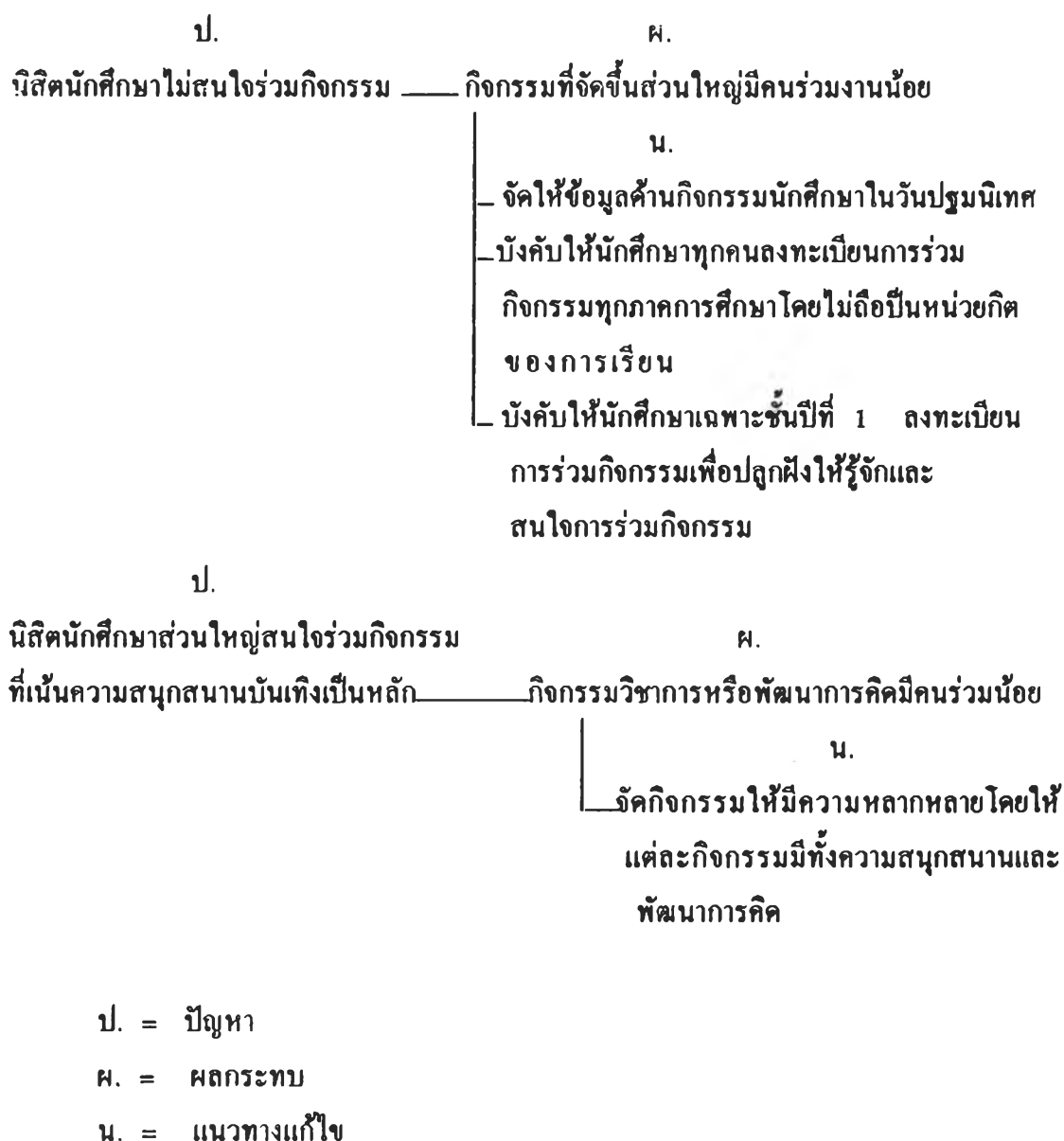
แผนภาพที่ 8 (ต่อ)

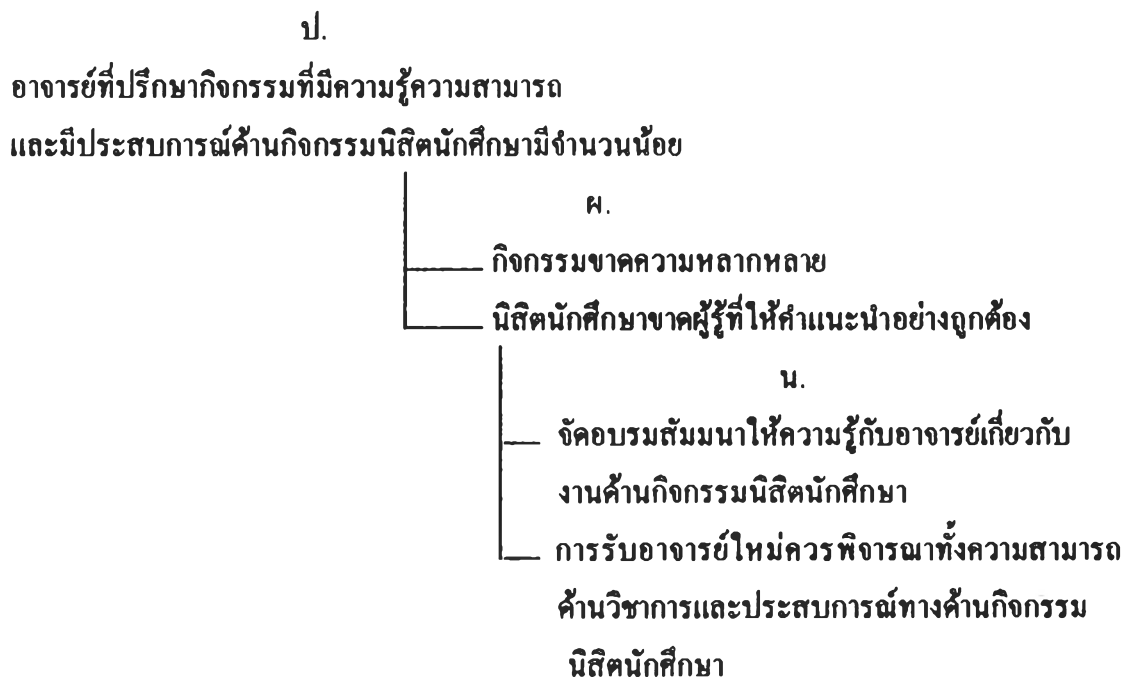
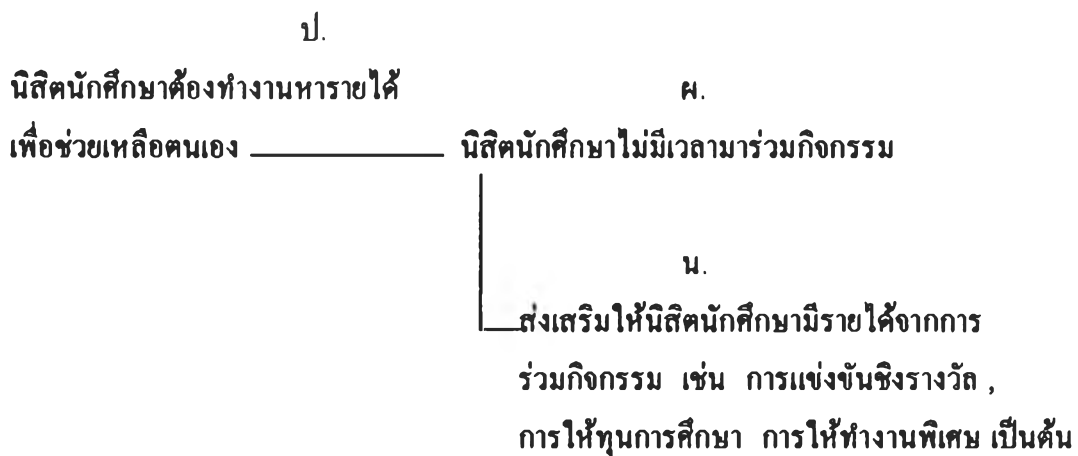
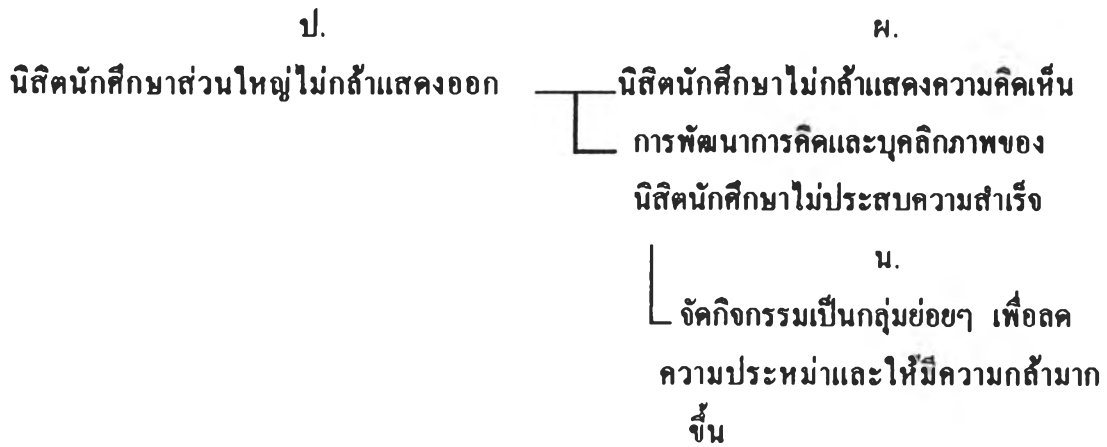
จากแผนภาพที่ 8 พบว่า แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาคณะ ในด้านนิสิตนักศึกษาสถาบันต้องสร้างแรงจูงใจหรือการบังคับให้เข้าร่วมกิจกรรม ด้านอาจารย์ต้องสร้างขวัญกำลังใจและการมอบหมายให้เป็นภาระงานของอาจารย์ทุกท่าน ส่วนด้านการจัดการต้องสนับสนุนในด้านอาคารสถานที่ งบประมาณ การประชาสัมพันธ์ และการจัดเวลาในการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาครู จากตารางที่ 2 และตารางที่ 3 ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ตามแนววิเคราะห์ระบบของคริสเปินครอฟท์ [Klippendorff,1986] เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและแนวทางแก้ไขของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาครู โดยแสดงความสัมพันธ์ของระบบในรูปแบบของแผนภาพแบบเคนโคแกรม [Dendogram] ดังแสดงในแผนภาพที่ 9

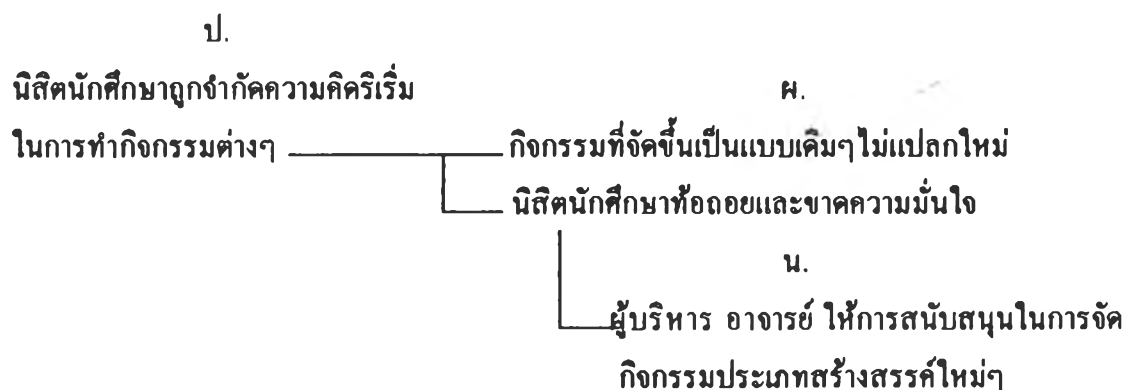
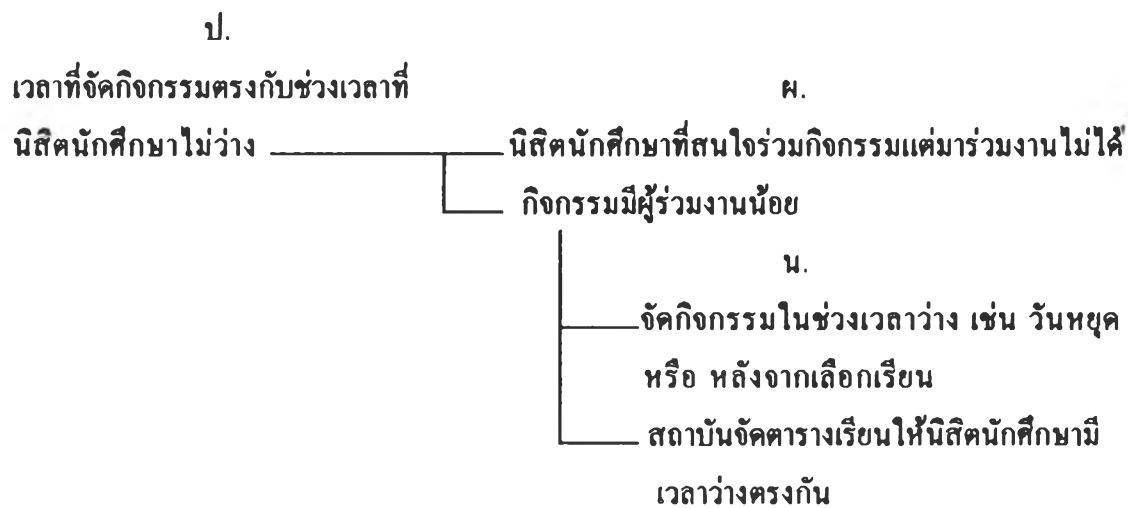
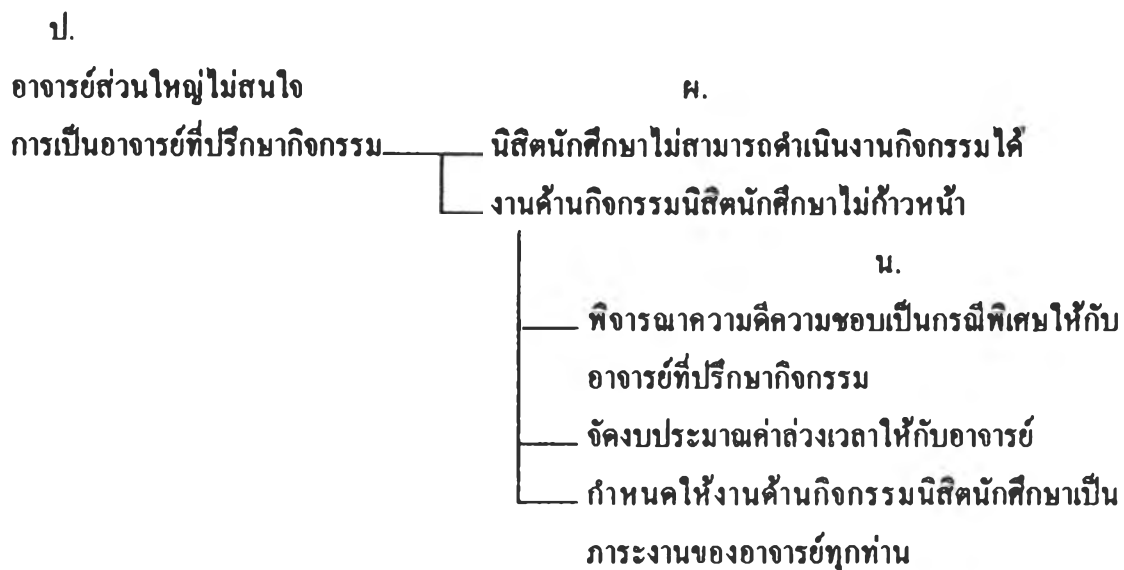
แผนภาพที่ 9 ภาพเคนโคแกรม [Dendogram] แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและแนวทางแก้ไข ในเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาครู

แผนภาพที่ 9 (ต่อ)

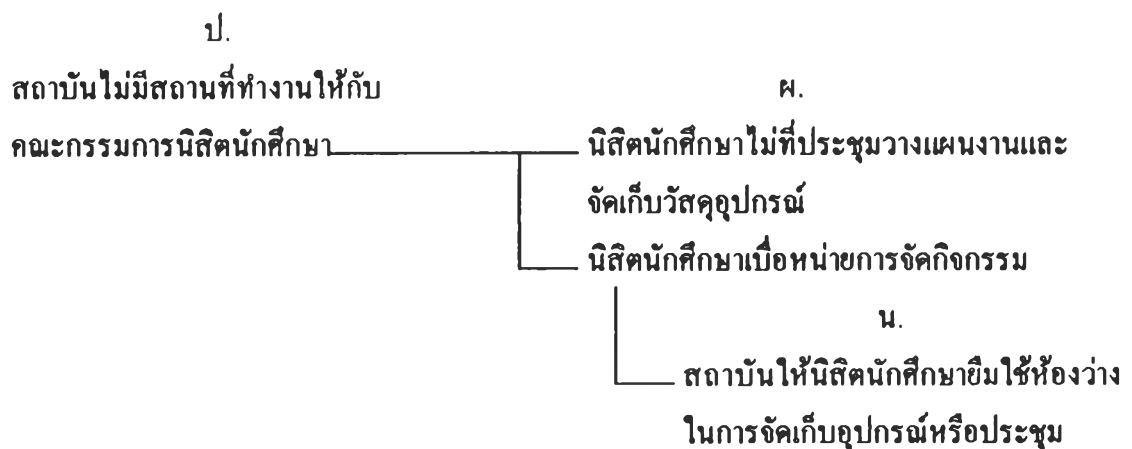
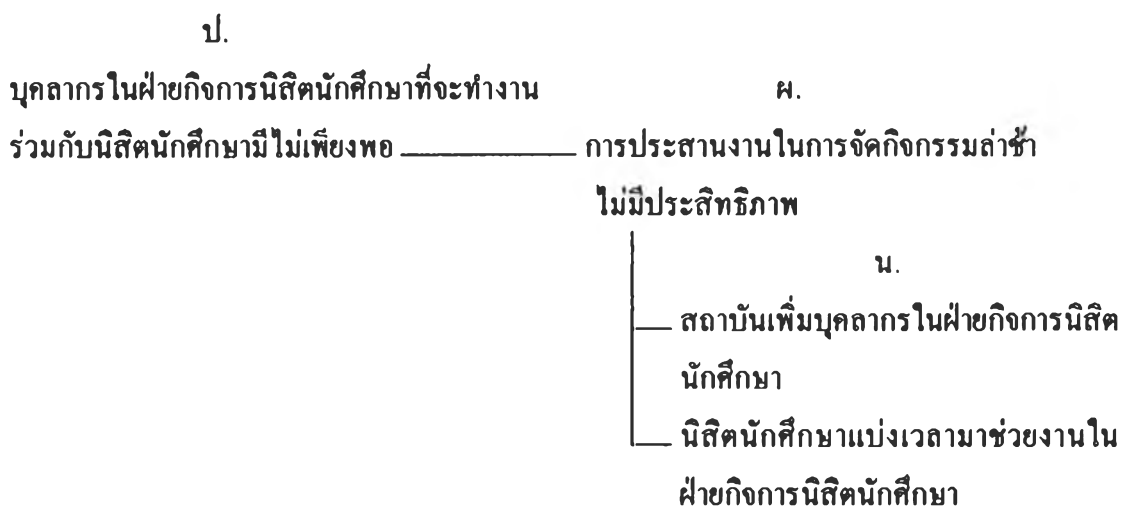
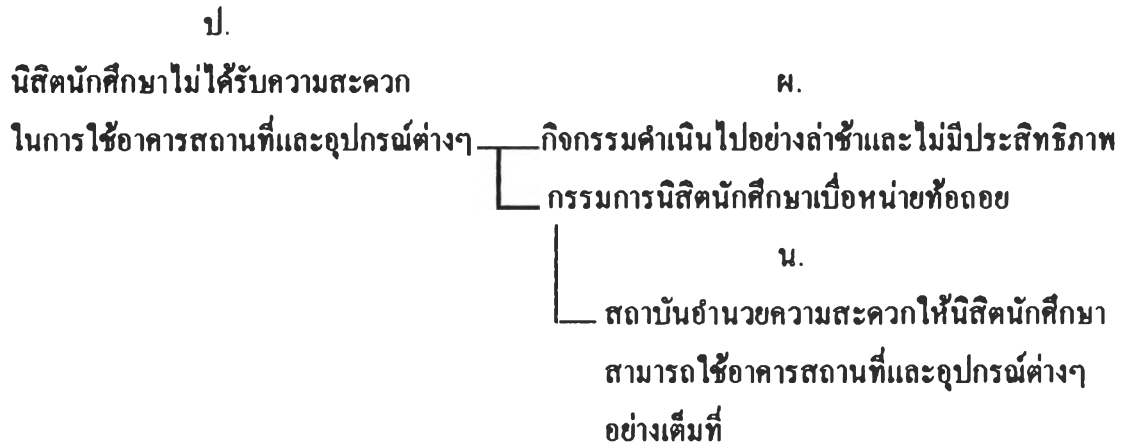

แผนภาพที่ 9 (ต่อ)

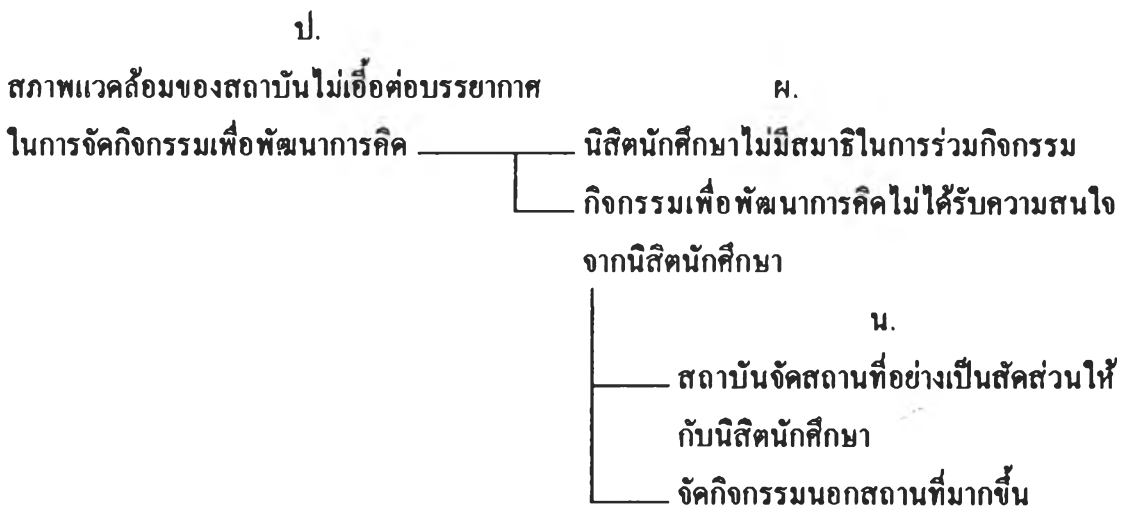
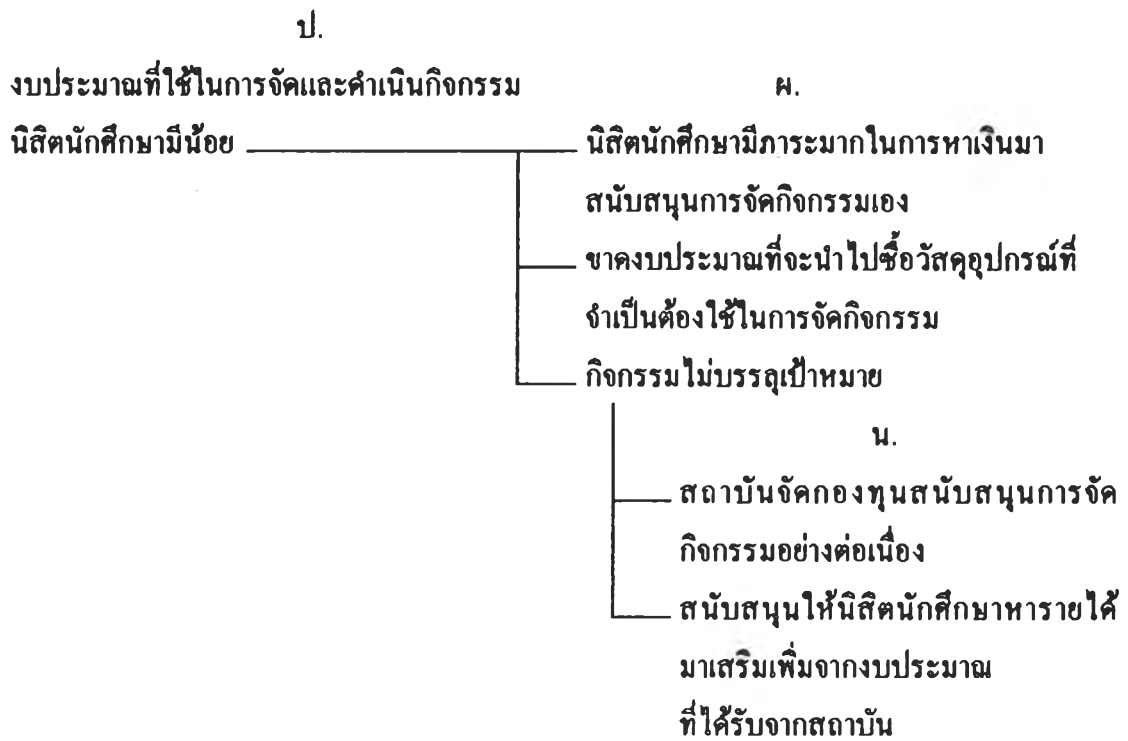

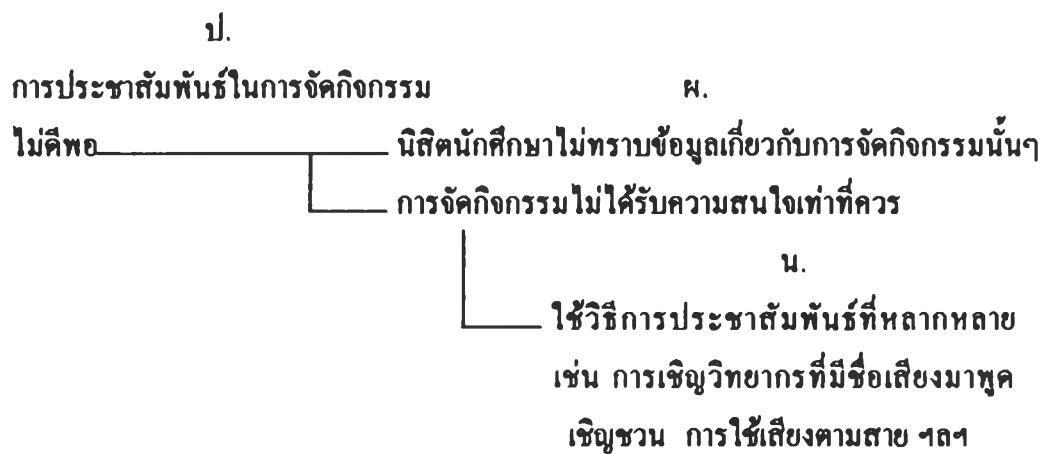
แผนภาพที่ 9 (ต่อ)

แผนภาพที่ 9 (ต่อ)

แผนภาพที่ 9 (ต่อ)

จากแผนภาพที่ 9 พบว่า ภาพเคนโคแกรมทั้ง 14 ภาพ แบ่งเป็น ภาพเคนโคแกรมที่แสดง ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและแนวทางแก้ไขในค่านิสิตนักศึกษา จำนวน 4 ภาพ ด้านอาจารย์ จำนวน 2 ภาพ และด้านการจัดการ จำนวน 8 ภาพ

ข้อสรุปที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาครู ผู้วิจัยได้นำไปสร้างแบบสอบถามปลายปิดและนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ หลังจากปรับปรุงแบบสอบถามแล้ว จึงนำไปใช้กับผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาครู จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่

1. รองคณบดีหรือหัวหน้างานฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา คณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ จำนวน 10 ท่าน
  2. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม คณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ จำนวน 10 ท่าน
  3. นายกส โมสรหรือประธานนิสิตศึกษาคณะครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์ จำนวน 10 ท่าน
  4. อาจารย์ที่ทำงานด้านการสอนหรือพัฒนานิสิตนักศึกษา คณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ จำนวน 10 ท่าน
  5. นิสิตนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 หรือชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ จำนวน 10 ท่าน
- ส่วนบุคลากรเสริมในฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาและกลุ่มบุคคลภายนอกนั้น พบว่ามี

ข้อจำกัดที่ทำให้ไม่สามารถตอบแบบสอบถามในรอบนี้ได้ เนื่องจาก บุคลากรเสริมในฝ่ายกิจการนิสิตศึกษามีหน้าที่หลักในงานธุรการและมีได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาโดยตรง ทำให้ไม่สามารถตอบแบบสอบถามในหลายๆประเด็นได้ ส่วนกลุ่มบุคคลภายนอกเป็นผู้ที่ให้มุมมองและหลักการต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง แต่มีข้อจำกัดในเรื่องข้อคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาครู ซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละสถาบัน ผู้วิจัยจึงไม่ใช่แบบสอบถามกับกลุ่มบุคคล 2 กลุ่มนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการตามความเป็นจริงมากที่สุด ดังนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามในรอบนี้จึงมี 50 ท่าน ได้แบบสอบถามคืนมา 49 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98 ของแบบสอบถามทั้งหมด แบ่งเป็นแบบสอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิ 30 ฉบับ และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา 19 ฉบับ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย เพื่อยืนยันความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษานิสิตนักศึกษาครู ดังปรากฏข้อมูลในตอนี่ 3

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ที่มีต่อประเภทของกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิด

ความคิดเห็น	N	$\bar{X}$ อาจารย์	$\bar{X}$ นักศึกษา	$\bar{X}$ รวม
1. กิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดโดยตรง ได้แก่				
1.1 กิจกรรมเกมพัฒนาการคิด เช่น หมากระดานต่าง ๆ	49	3.83	3.68	3.77
1.2 การสัมมนาวิชาการ	49	4.33	4.15	4.30
1.3 การสนทนาธรรมกับผู้รู้	49	3.93	4.10	4
1.4 การได้วาที	49	3.93	3.94	3.94
1.5 การวิเคราะห์วิจารณ์ข่าว ภาพยนตร์ หรือเพลงต่าง ๆ	49	3.93	4.15	4.02
1.6 การจัดตั้งโรงเรียนจำลอง	49	3.8	4	3.87
2. กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิดโดยทางอ้อม ได้แก่				
2.1 กิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะและความสามารถทางร่างกายเป็นส่วนประกอบสำคัญควบคู่กับความสามารถทางการคิด ได้แก่ กิจกรรมกีฬาต่างๆ เช่น เปตอง	49	3.86	4.10	3.95
2.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาการควบคู่กับความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ กิจกรรมวิชาการ เช่น การประดิษฐ์สื่อการสอน	49	4.30	4.10	4.38
2.3 กิจกรรมอื่น ๆ ได้แก่ กิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการคิดโดยตรง แต่มีส่วนส่งเสริมความสามารถทางการคิดได้ในรูปของกระบวนการในการทำกิจกรรม เช่น การเขียนโครงการ การวางแผนดำเนินงาน ฯลฯ				
กิจกรรมดังกล่าว ได้แก่				
2.3.1 กิจกรรมด้านอาสาพัฒนา	49	4.26	4.63	4.40
2.3.2 กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม	49	3.86	4.21	4

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม นิสิตนักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของกิจกรรมที่มีผลต่อการพัฒนาการคิดของ นิสิตนักศึกษาคู ที่เห็นว่ามีผลต่อการพัฒนาการคิดมาก คือ กิจกรรมด้านอาสาพัฒนาชนบท [$\bar{X} = 4.40$] กิจกรรมวิชาการ [$\bar{X} = 4.38$] การสัมมนาวิชาการ [$\bar{X} = 4.30$] การวิเคราะห์ข่าว ภาพยนตร์ หรือเพลงต่าง ๆ [$\bar{X} = 4.02$] การสนทนาธรรมกับผู้รู้ [$\bar{X} = 4.00$] กิจกรรมด้าน ศิลปวัฒนธรรม [$\bar{X} = 4.00$] กิจกรรมกีฬา [$\bar{X} = 3.95$] การได้วาที [$\bar{X} = 3.94$] การตั้ง โรงเรียนจำลอง [$\bar{X} = 3.87$] และกิจกรรมประเภทเกมพัฒนาการคิด [$\bar{X} = 3.77$]

สำหรับความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับประเภทของกิจกรรมที่มีผลต่อ การพัฒนาการคิด พบว่า มีความเห็นสอดคล้องในระดับเดียวกันคือ เห็นด้วยมากเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นในกิจกรรมประเภทวิชาการและอาสาพัฒนา ซึ่งอาจารย์เห็นด้วยมาก ส่วนนิสิตนักศึกษา เห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของ
นิสิตนักศึกษาครูที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการกิจกรรมเพื่อ
พัฒนาการคิด

ความคิดเห็น	N	$\bar{X}$ อาจารย์	$\bar{X}$ นักศึกษา	$\bar{X}$ รวม
1. นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่สนใจร่วมกิจกรรมที่ เน้นความสนุกสนานบันเทิงเป็นหลัก	49	4.2	4.57	4.34
2. นิสิตนักศึกษาถูกจำกัดความคิดริเริ่ม ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ	49	3.46	3.36	3.42
3. นิสิตนักศึกษาไม่กล้าแสดงความคิดเห็น	49	3.4	3.36	3.38
4. เวลาที่ทำกิจกรรมตรงกับช่วงที่ นิสิตนักศึกษาไม่ว่าง	49	3.13	3.84	3.40
5. นิสิตนักศึกษาต้องทำงานหารายได้ เพื่อช่วยเหลือตนเอง	49	3.03	3.05	3.04
6. นิสิตนักศึกษาไม่ได้รับความสะดวกใน การใช้อาคารสถานที่ และอุปกรณ์ต่าง ๆ	49	3.6	3.73	3.65
7. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ด้านกิจกรรมมีจำนวนน้อย	49	3.4	3.73	3.53
8. อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่สนใจ การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม	49	4.03	3.63	3.87
9. บุคลากรในฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ที่จะทำงานร่วมกับนิสิตศึกษามีไม่เพียงพอ	49	3.93	4	3.95
10. งบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุนการจัด และดำเนินกิจกรรมนิสิตศึกษามีน้อย	49	4.03	4.52	4.22
11. สถาบันไม่มีสถานที่ทำงานให้กับ คณะกรรมการนิสิตนักศึกษา	49	3.46	3.63	3.53
12. สภาพแวดล้อมของสถาบันไม่เอื้อต่อ บรรยากาศในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิด	49	3.43	3	3.26
13. การประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมไม่ดีพอ	49	4	4.1	4.06

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาครู ที่เห็นว่าเป็นปัญหามากคือ นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่สนใจร่วมกิจกรรมที่เน้นความสนุกสนานบันเทิงเป็นหลัก [$\bar{X} = 4.34$] งบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุนการจัดและดำเนินกิจกรรมนิสิตศึกษามีน้อย [$\bar{X} = 4.22$] การประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมไม่ดีพอ [$\bar{X} = 4.06$] บุคลากรในฝ่ายกิจการนิสิตศึกษามีไม่เพียงพอ [$\bar{X} = 3.95$] นิสิตนักศึกษาไม่ได้รับความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ [$\bar{X} = 3.65$] อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่สนใจการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม [$\bar{X} = 3.53$] อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ ด้านกิจกรรมมีจำนวนน้อย [$\bar{X} = 3.53$] และสถาบันไม่มีสถานที่ทำงานให้กับคณะกรรมการนิสิตนักศึกษา [$\bar{X} = 3.53$]

ส่วนที่เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง คือ นิสิตนักศึกษาถูกจำกัดความคิดริเริ่มในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ [$\bar{X} = 3.42$] เวลาที่ทำกิจกรรมตรงกับช่วงเวลาที่นิสิตนักศึกษาไม่ว่าง [$\bar{X} = 3.40$] นิสิตนักศึกษาไม่กล้าแสดงความคิดเห็น [$\bar{X} = 3.38$] สภาพแวดล้อมของสถาบันไม่เอื้ออำนวยต่อบรรยากาศในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิด [$\bar{X} = 3.26$] และนิสิตนักศึกษาต้องทำงานหารายได้เพื่อช่วยเหลือตนเอง [$\bar{X} = 3.04$]

สำหรับความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดอยู่ในระดับที่สอดคล้องใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 6   ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม
นิสิตนักศึกษาครู ที่มีต่อแนวทางการดำเนินการเพื่อให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนา
การคิด

ความคิดเห็น	N	$\bar{X}$ อาจารย์	$\bar{X}$ นักศึกษา	$\bar{X}$ รวม
1. จัดให้ข้อมูลด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในวันปฐมนิเทศ	49	4.2	4.47	4.30
2. บังคับให้นิสิตนักศึกษาทุกคนลงทะเบียนการร่วมกิจกรรม ทุกภาคการศึกษา โดยไม่ถือเป็นหน่วยกิตของการเรียน	49	3.7	3.31	3.55
3. บังคับให้นิสิตนักศึกษาเฉพาะชั้นปีที่ 1 ลงทะเบียนการร่วม กิจกรรมเพื่อปลูกฝังให้รู้จักและสนใจการร่วมกิจกรรม	49	3.9	3.3	3.69
4. จัดกิจกรรมให้มีความหลากหลาย โดยให้มีทั้งความสนุกสนานและพัฒนาการคิด	49	4.53	4.68	4.59
5. จัดตารางเรียนให้นิสิตนักศึกษามีเวลาว่างตรงกัน	49	4.4	4.36	4.38
6. ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีรายได้จากการร่วมกิจกรรม	49	3.66	3.05	3.81
7. สถาบันอำนวยความสะดวกให้นิสิตนักศึกษาสามารถ ใช้อาคารสถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่	49	4.26	4.63	4.48
8. การพิจารณารับอาจารย์ ควรพิจารณาทั้งความสามารถ ด้านวิชาการและประสบการณ์ด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	49	4.46	4.36	4.43
9. สถาบันควรกำหนดให้ภาระงานด้านกิจการนิสิตนักศึกษา เป็นภาระงานของอาจารย์ทุกท่าน	49	4.26	3.84	4.10

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อ
พัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาครู ในระดับที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมให้มีความ
หลากหลาย โดยให้มีทั้งความสนุกสนานและพัฒนาการคิด [$\bar{X} = 4.59$] ส่วนที่เห็นด้วยใน
ระดับมากที่สุดคือ สถาบันควรอำนวยความสะดวกให้นิสิตนักศึกษาสามารถใช้อาคารสถานที่และ
อุปกรณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ [$\bar{X} = 4.49$] การพิจารณารับอาจารย์ควรพิจารณาทั้งความสามารถ
ด้านวิชาการและประสบการณ์ด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษา [$\bar{X} = 4.42$] จัดตารางเรียนให้
นิสิตนักศึกษามีเวลาว่างตรงกัน [$\bar{X} = 4.38$]

จัดให้ข้อมูลด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในวันปฐมนิเทศ [$\bar{X} = 4.30$] สถาบันควรกำหนดให้งานด้านกิจการนิสิตนักศึกษาเป็นภาระงานของอาจารย์ทุกท่าน ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีรายได้จากการร่วมกิจกรรม [$\bar{X} = 3.81$] บังคับให้นิสิตนักศึกษาเฉพาะชั้นปีที่ 1 ลงทะเบียนการร่วมกิจกรรมเพื่อปลูกฝังให้รู้จักและสนใจการร่วมกิจกรรม [$\bar{X} = 3.69$] บังคับให้นิสิตนักศึกษาทุกคนลงทะเบียนการร่วมกิจกรรมทุกภาคการศึกษา โดยไม่ถือเป็นหน่วยกิตของการเรียน [$\bar{X} = 3.55$]

สำหรับความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับที่สอดคล้องใกล้เคียงกันเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นบางข้อที่แตกต่างกันคือ ในเรื่องของการอำนวยความสะดวกให้นิสิตนักศึกษาสามารถใช้อาคารสถานที่ได้อย่างเต็มที่ โดยอาจารย์เห็นด้วยในระดับมาก [$\bar{X} = 4.26$] ส่วนนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยมากที่สุด [$\bar{X} = 4.63$]

ตอนที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งสุดท้าย

การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งสุดท้าย ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นเครื่องมือหนึ่งของการวิจัยเชิงธรรมชาติได้ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ พิจารณาข้อมูลทั้งหมดจากแหล่งต่างๆ ซึ่งนำไปสู่ข้อสรุปของงานวิจัยเชิงธรรมชาติได้ดังนี้

1. ประเภทของกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาครู

จากการวิเคราะห์ประเภทของกิจกรรมที่มีผลต่อการพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาครูตามกรอบแนวคิดแบบโยนีโซมนสกีการ สามารถแบ่งประเภทของกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดได้ 2 ประเภท คือ

1.1 กิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดโดยตรง ได้แก่ การสัมมนาวิชาการ การวิเคราะห์ข่าว ภาพยนตร์หรือเพลงต่าง ๆ การสนทนาธรรมกับผู้รู้ การได้วาที การจัดตั้งโรงเรียนจำลอง และกิจกรรมประเภทเกมพัฒนาการคิด เช่น หมากระดานต่าง ๆ

1.2 กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิดโดยอ้อม ได้แก่ กิจกรรมที่สถาบันผลิตครูทั้ง 10 แห่ง กำหนดให้มีอยู่แล้ว 4 ประเภท คือ กิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมด้านปาเพ็ญประโยชน์

อนึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลภายนอกสถาบันมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาครูนั้น ควรจัดในรูปของบริษัทจำลองหรือโรงเรียนจำลอง (โรงเรียนกวดวิชา) เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสฝึกฝนและแก้ปัญหาจากประสบการณ์จริงตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนจบการศึกษา

2. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาครู

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องพบว่า สถาบันผลิตครูทั้ง 10 แห่งมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดที่คล้ายคลึงกัน คือ นิสิตนักศึกษาสนใจร่วมกิจกรรมที่เน้นความสนุกสนานบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ งบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุนการจัดและดำเนินกิจกรรมมีน้อย และการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมไม่คือพอ ส่วนที่เป็นปัญหาบ้างในบางแห่ง คือ อาจารย์และบุคลากรที่จะทำงานร่วมกับนิสิตนักศึกษามีจำนวนน้อย นิสิตนักศึกษาไม่ได้รับความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่และอุปกรณ์ต่างๆ และบางสถาบันไม่มีสถานที่ทำงานให้กับคณะกรรมการนิสิตนักศึกษา

นอกจากนั้นผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความเห็นด้วยปานกลางค่อนข้างมากต่อปัญหาที่นิสิตนักศึกษาไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และถูกจำกัดความคิดริเริ่มในการทำกิจกรรม

ต่างๆ เวลาที่ทำกิจกรรมตรงกับช่วงที่นิสิตนักศึกษาไม่ว่าง สภาพแวดล้อมของสถาบันไม่เอื้อต่อบรรยากาศในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิด และนิสิตนักศึกษาต้องทำงานหารายได้เพื่อช่วยเหลือตนเอง

8. แนวทางการดำเนินการเพื่อให้อาจารย์และนิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิด

แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาคณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความเห็นด้วยมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลายโดยให้มีทั้งความสนุกสนานและพัฒนาการคิด ส่วนที่เห็นด้วยในระดับมาก คือ สถาบันควรอำนวยความสะดวกให้นิสิตนักศึกษาสามารถใช้อาคารสถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ การจัดตารางเรียนให้นิสิตนักศึกษามีเวลาว่างตรงกัน การพิจารณาปรับอาจารย์ใหม่ควรพิจารณาทั้งความสามารถด้านวิชาการและประสบการณ์ด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษา การกำหนดให้งานด้านกิจการนิสิตนักศึกษาเป็นภาระงานของอาจารย์ทุกท่าน การจัดให้ข้อมูลด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในวันปฐมนิเทศและการบังคับให้นิสิตนักศึกษาโดยเฉพาะชั้นปีที่ 1 ลงทะเบียนการร่วมกิจกรรม

4. แนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาคณะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาคณะ ดังที่กล่าวแล้วนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษาคณะดังนี้

ประเภทของกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการคิด

1. กิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดโดยตรง อันได้แก่ กิจกรรมประเภทเกมการคิด เช่น หมากกระดานต่างๆ การสัมมนาวิชาการ การวิเคราะห์วิจารณ์ข่าว เพลง หรือภาพยนตร์ต่างๆ การสนทนาธรรมกับผู้รู้ การได้วาที และการจัดตั้งโรงเรียนจำลอง (โรงเรียนกวดวิชา) นั้น ควรจัดตั้งเป็นชมรมหรือชุมนุมพัฒนาการคิด ในคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ของสถาบัน ผลិតครูทั้ง 10 แห่ง

โดยมีขั้นตอนและลักษณะการจัดกิจกรรมดังนี้

1.1 จัดตั้งโรงเรียนจำลอง (โรงเรียนกวดวิชา) เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมในชมรมหรือชุมนุมพัฒนาการคิด เพราะนิสิตนักศึกษาจะมีโอกาสฝึกงานในตำแหน่งต่างๆ ของโรงเรียนตามลำดับความเหมาะสม เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน รุการ เป็นต้น อีกทั้งนิสิตนักศึกษาจะมีรายได้จากการสอนนักเรียนอีกด้วย ซึ่งการจัดตั้งโรงเรียนจำลองนั้น มีลักษณะการดำเนินการดังนี้

1.1.1 สถาบันให้การสนับสนุนในด้านอาคารสถานที่โดยให้ใช้อาคารหรือห้องเรียน หลังเวลาเลิกเรียน วันหยุดหรือช่วงปิดภาคการศึกษา

1.1.2 นิสิตนักศึกษาที่เป็นกรรมการบริหารโรงเรียน ได้แก่ นิสิตนักศึกษา ที่เป็นหัวหน้าหรือตัวแทนในแต่ละวิชาเอก และมีอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละวิชาเอกดำรงตำแหน่ง ที่ปรึกษาโรงเรียนจำลอง

1.1.3 เปิดสอนในทุกระดับชั้นตั้งแต่อนุบาลจนถึงระดับมัธยม เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาทุกสาขามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และแบ่งการสอนออกเป็นแบบสอน ช่อมเสริมสำหรับเด็กที่เรียนไม่ทันเพื่อน และแบบพิเศษเพื่อเตรียมสอบในระดับที่สูงขึ้น

1.1.4 รายได้จากการสอนแบ่งให้นิสิตนักศึกษา 1 ส่วน อีก 1 ส่วนหักเป็นค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการของชมรม

1.2 จัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนาการคิดมาเก็บไว้ที่ชมรมหรือชุมนุม เพื่อให้ นิสิต นักศึกษาได้ใช้บริการในเวลาว่าง เช่น เกมลับสมอง แบบทดสอบเชาว์ปัญญา หมากรุกกระดานต่างๆ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ฯลฯ

1.3 วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดอื่นๆ เช่น การจัดสัมมนาในเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู การจัดแข่งขันได้วาที การจัดไปทัศนศึกษา การสนทนาธรรมกับผู้รู้ ฯลฯ โดยจัดทำเป็นปฏิทินการดำเนินงานของชมรม เพื่อให้สามารถเตรียมการในการจัดกิจกรรมได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

2. กิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดโดยอ้อม อันได้แก่ กิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ ควรเน้นให้นิสิตนักศึกษาทุกคนมี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อยเพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีโอกาสแสดง ความคิดความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ แล้วจึงนำผลผลิตของความคิดที่ได้มารวมกันเป็นผลงาน ของกลุ่มใหญ่ และควรเน้นการจัดกิจกรรมแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพในปัจจุบัน เช่น การจัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ควรส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาคิดโครงการหรือสิ่งประดิษฐ์ ใหม่ๆ ในแนวสร้างสรรค์ โดยยังคงเอกลักษณ์ของความเป็นไทย และใช้ได้ในสังคมปัจจุบัน เช่น การประกวดทำกระทงอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นต้น

การดำเนินการเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิด

1. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม

เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการแนะแนวทางที่ถูกต้องในการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดนั้น อาจารย์เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการให้แนวทาง ขอบเขต และกระบวนการคิดที่ถูกต้องกับนิสิตนักศึกษา ดังนั้นสถาบันผลิตครูต้องให้ความสำคัญต่อตำแหน่งอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมเพิ่มมากขึ้น โดยกำหนดนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนอาจารย์ทำหน้าที่ด้านกิจกรรมอย่างเต็มที่

ด้วยการจัดหาอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมที่มีประสบการณ์ด้านงานกิจกรรมหรืออาจารย์ที่สอนด้านการพัฒนาการคิดมาช่วยเหลือให้แนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดของนิสิตนักศึกษา และควรพัฒนาอาจารย์ด้วยการจัดฝึกอบรมสัมมนาในงานในที่ต่างๆ เปิดโอกาสให้ศึกษาต่อในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษา นอกจากนี้ควรจัดสรรงบประมาณเป็นค่าตอบแทนให้อาจารย์ และจัดระบบพิจารณาความดีความชอบโดยพิจารณาจากการทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม

อนึ่งสถาบันควรกำหนดให้งานด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นภาระงานของอาจารย์ทุกท่านเพื่อแบ่งภาระอาจารย์ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา โดยให้อาจารย์แต่ละท่านมีบทบาทในงานด้านกิจกรรมตามสมควร เช่น การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนจำลอง การเป็นกรรมการประกวดหรือแข่งขันต่างๆ ฯลฯ ซึ่งงานดังกล่าวเป็นงานที่ไม่หนักเกินไปสำหรับอาจารย์ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมความเข้าใจในการจัดกิจกรรมให้กับอาจารย์ทุกๆ ท่านอีกด้วย

2. งบประมาณด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

งบประมาณถือเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญต่อการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาอย่างหนึ่ง ซึ่งเงินงบประมาณในการจัดกิจกรรมได้มาจาก

- 2.1 เงินค่าบำรุงสโมสรที่เก็บจากนิสิตนักศึกษา
- 2.2 เงินอุดหนุนจากสถาบันผลิตครู ซึ่งมาจากกระทรวงศึกษาธิการหรือ

ทบวงมหาวิทยาลัย

- 2.3 เงินบริจาคและเงินที่คณะกรรมการนิสิตนักศึกษาหามาได้

งบประมาณที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนให้การดำเนินการจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันผลิตครูจึงควรหาช่องทางที่จะหาเงินมาสนับสนุนให้มากขึ้น แนวทางหนึ่งคือการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษหารายได้มาสนับสนุนการจัดกิจกรรมของตนเอง เช่น การจัดตั้งโรงเรียนกวดวิชา การออกร้าน การผลิตสื่อการเรียนออกจำหน่าย ฯลฯ

โดยรายได้ส่วนหนึ่งให้กับนิสิตนักศึกษา อีกส่วนหนึ่งเก็บไว้เป็นกองทุนสนับสนุนการจัดกิจกรรม นิสิตนักศึกษา และกองทุนนี้ควรให้อยู่ในอำนาจของฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาและสโมสร นิสิตนักศึกษาหรือชมรมที่เกี่ยวข้องที่จะมีอำนาจในการพิจารณาจัดสรรและเบิกจ่ายเอง ไม่เกี่ยวข้องกับเงินงบประมาณของคณะ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็วและมีความคล่องตัวมากขึ้น

3. อาคารสถานที่

การใช้อาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมได้อย่างสะดวก จะทำให้การดำเนินงานด้าน กิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นไปด้วยความราบรื่น แต่ปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ครู โดยเฉพาะในสถาบันราชภัฏนั้นคือการขาดแคลนอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรม และบางแห่ง ไม่มีสถานที่ทำงานให้กับคณะกรรมการนิสิตนักศึกษา ดังนั้น สถาบันควรดำเนินการเพื่อให้ นิสิตศึกษามีสถานที่ทำงานอย่างเป็นสัดส่วน หรือการอำนวยความสะดวกให้นิสิตนักศึกษา สามารถยืมใช้ห้องเรียนที่ว่างได้โดยง่าย นอกจากนี้ควรอนุญาตให้นิสิตศึกษายืมใช้อาคาร สถานที่ในการจัดกิจกรรมนอกเวลาราชการได้อย่างเต็มที่

4. การดำเนินการเพื่อสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม

4.1 การจัดให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในวันปฐมนิเทศนิสิตนักศึกษา โดยให้ทั้ง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของการร่วมกิจกรรม และควรเชิญวิทยากรผู้มีชื่อเสียงหรือ รุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จจากการร่วมกิจกรรมมาพูดเชิญชวน

4.2 การจัดตารางเวลาให้นิสิตศึกษามีเวลาว่างตรงกัน ซึ่งจะช่วยให้นิสิตนักศึกษา ทุกคนสามารถร่วมกิจกรรมได้ในเวลาเดียวกัน โดยไม่เสียการเรียนและสามารถใช้อาคารสถานที่ ได้อย่างเต็มที่ เพราะเป็นเวลาที่ไม่มีการเรียนการสอน อีกทั้งอาจารย์ที่ไม่มีภาระงานอื่นๆ สามารถ เข้าร่วมในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาได้อีกด้วย

4.3 ประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงในการจัดครั้งต่อไป

ในกรณีที่พบว่านิสิตนักศึกษาไม่สนใจการร่วมกิจกรรมควรใช้มาตรการใน การบังคับให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม โดยเริ่มจากนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพื่อปลูกฝังให้รู้จัก และสนใจการเข้าร่วมกิจกรรมแล้วจึงบังคับในชั้นปีที่สูงขึ้นตามความเหมาะสม